קרוב אליך

עבודת ה' [illegible]ת

צילום: יצחק הרץ

שירת הלבבות

בראיון חגיגי לכבוד חג הסוכות מגלה יונתן רזאל למה הוא ממשיך להיות אברך בכולל במקביל לקריירה המוזיקלית, איזה דבר טוב הוא לקח מפרשת הסלוטייפ ועל ההכנות המיוחדות שלו בציפייה לביאת המשיח

במטו מנך

דמויות הוד נוספות שהייתם שמחים לארח בסוכתכם

דירת עראי 365 ימים בשנה
הצצה מיוחדת

טעימה מהעתיד לבוא
מצוות הקהל בזווית נשית. אורה רבקה וינגורט

מראש השנה ועד ההילולא של רבנו
צבי יחזקאלי על חול המועד הברסלבאי

משקיעים באמונה
מקום בטוח לכסף שלך.
בטוחה נדל"נית
החל מ- 300,000 ₪
השקעה למשך 4 שנים
חייגו 072-3951096
bemuna.co.il
invest@bemuna.co.il
באמונה עיר המוריה
להשקיע בעיר הקודש

למה החסידות והרב קוק הכרחיים לטיפול בנפש האדם?

המחזור ה-17 של תכנית הכשרת המאמנים-מטפלים יוצא לדרך בקרוב

משה שרון ואהרן דרמון, אתם פותחים בנובמבר את המחזור ה-17 של תכנית הכשרת המאמנים-מטפלים "טוב ומיטיב", שמחברת כלים טיפוליים עם היהדות. החסידות והקבלה. יכולים להסביר את הקשר?

משה שרון: יותר ויותר אנשים מבינים ששיטות טיפול שלמות יותר כשמתברים אותן עם העומקים שמציעה היהדות. לפני שלושים שנה לערך התפתחו שיטות חדשות בעולם הטיפול, האימון והמנטורינג, שיצאו מגבולות פרויד וממשיכי דרכו, אבל המהפכה הזו לא יכולה להיות שלמה בלי העומק של החסידות והקבלה. אף תאוריה או כלי טיפולי לא מבינים לעומק את האדם והעולם כמו הרמח"ל, רבי נחמן, הרמב"ם, בעל הסולם או הרב קוק.

אהרן דרמון ומשה שרון, מנהלי "טוב ומיטיב" בית הספר להכשרת מאמנים-מטפלים ברוח היהדות

אז אתם מלמדים איך מייעצים לפי היהדות?

אהרן דרמון: לא. אנחנו נגד ייעוץ. מי שפונה ליועץ משכנתאות או יועץ פנסיוני, פונה אליו כי יש לאחרון ידע שאינו נחלתם של הרוב. הפונה לרופא ומתייעץ עמו מבקש לקבל חוות דעת של מומחה. מכאן כנראה נובעת טעות נפוצה: הפונים למאמנים, מטפלים או פסיכולוגים, מבקשים מהם לרוב, במפורש או באופן סמוי: "אנא יעץ לי, אינני יודע מה לעשות".

לפי תפיסתנו מדובר בטעות מרה. אפילו חלק מן הרבנים נופלים בה ומייעצים. מדוע טעות? כיוון שלא מדובר על משכנתא או פנסיה וגם לא מדובר על הלכה. מדובר על החיים של המתייעצים, על הרצונות שלהם, על החלטות הרות גורל כמו האם להתחתן, האם להתפטר, האם לפתוח עסק, האם להתגרש, מה לומר לילד ועוד. אנחנו ב"טוב ומיטיב" מכשירים את הסטודנטים שלנו להקשיב, לשאול את השאלות הנכונות, לברר את הרצון, להשתמש בכלים יצירתיים עוקפי שכל, לשקף ולעזור לאדם למצוא את התשובות בתוכו. מקור הייעוץ הוא בגאווה של המטפל. להיות מאמן-מטפל ב"טוב ומיטיב" פירושו להבין שהיועץ הכי טוב בעולם הוא האדם עצמו. הוא מכיר את חייו הרבה יותר טוב מכל מטפל.

כן, אבל אם האדם היה יודע את התשובות הוא לא היה צריך מטפל. הרע שלו מנהל אותו. צריך לאבחן ולתת לו טיפול, לא כך?

משה שרון: האמת היא שאנחנו גם נגד איבחון. על פי תפיסת עולמנו, כל אדם מורכב מנשמה אלוקית שהיא חלק אלוקי ממעל, כולה טוב, "כולך יפה רעייתי ומום אין בך", אך במהלך החיים מצטברות קליפות וחסימות, טראומות וחרדות על אותה נשמה נקייה. אנחנו ב"טוב ומיטיב" מכשירים את המאמנים-מטפלים שלנו להאמין באותה נקודה טובה שקיימת באדם ולא להאמין ברע שלו. ז"א ודאי הוא שקיימים מעשים שליליים, אך יש הבדל גדול בין העושה לבין המעשה. מי שמאמין בטוב שקיים אצל המטופל שלו עוזר לו להתחבר לאותו טוב, לראות אותו, לסמוך עליו ולהאמין בו בעצמו. מי שמאמין ברע, כמו פרויד, מתייחס לאדם כמו אל מכונה בעלת פחדים ודחפים בלתי נשלטים.

בימינו מי שהולך בדרך זאת תוקע לאדם תרופות פסיכיאטריות במסווה של מדע. כן, גם אנחנו מבינים שבמקרים קיצוניים אין ברירה אלא לעזור לאדם עם כדור, אבל רוב הלקוחות של הכדורים הללו הם אנשים נורמטיביים שחווים בחייהם קשיים, דכאון, חרדות וכו'. אותו דיכאון איננו האדם עצמו אלא סימפטום, קליפה שמזמינה את האדם לעבוד, להתפתח, ללמוד ולהתקדם בחיים. כשמציעים לאדם תרופה אומרים לו במילים אחרות: אנחנו לא סומכים עליך. בוא נרדים לך את הסימפטומים של העצב וכו' עם סמים, על הדרך גם לא תרגיש שום דבר אחר, לא שמחה ולא אהבה, תהפוך להיות זומבי אנושי שעובד באותה עבודה חסרת תוחלת, לא מחובר לעצמו ולעולם, חי במערכות יחסים מעוותות וכו'.

אנחנו משוכנעים שבמקום לאבחן, עלינו לצאת מנקודת הנחה שלכל אדם יש שליחות מיוחדת שהוא בא לעשות בעולם. התפקיד שלנו הוא לעזור לו למצוא את השליחות הזו, גם בשביל האושר שלו, שהרי הוא סובל מכך שלא הניח את עצמו במקום המדויק שלו, וגם עבור העולם, כיוון שהעולם יהיה חסר בלי חלקו המיוחד וכישרונותיו החד פעמיים.

אז לא הבנתי - יש כלים טיפוליים ביהדות?

אהרן דרמון: חז"ל הכירו את נפש האדם על בוריה והאירו לנו את הדרך עם פרוג'קטור עצום מימדים. אבל הם לא פרטו את הרעיונות לכלים טיפוליים מעשיים. את זה עשו אומות העולם. רעיון זה מכונה בפי המקובלים: אורות ללא כלים או כלים ללא אורות. היהדות על כל רבדיה נותנת את האורות. הידע קיים כמעט בכל בית יהודי, בארון הספרים, אך לא מתורגם לכלים מעשיים. מצוות, תפילה וכו' הן שיטות יישומיות, פרקטיקה דתית אך אינם שיטת עבודה של מטפל-מטופל. חז"ל לא עסקו בכך. לעומת זאת אומות העולם פיתחו טכניקות ושיטות טיפול שחלקן נפלאות וחלקן רעות לתפארת. בד"כ הם אחזו רק בכלים, בלי ההסתכלות הרחבה והעמוקה. הקורס שלנו הוא אולי הקורס היחיד בעולם שמחבר בין האורות לכלים.

למי הקורס מיועד?

למי שרוצה לקבל כלים לעבוד עם אנשים אחרים. למי שרוצה להפוך את האהבה שלו לעזור לאחרים - למקצוע משמעותי ורוחני. למי שרוצה לעבור תהליך בעצמו. למי שכבר מאמן או מטפל ורוצה להרחיב את ארגז הכלים שלו.

- קורס ערב בירושלים | פתיחה: 11.22.) | ימי ב' 17:00-22:00
- קורס בוקר בתל אביב | פתיחה: 14.11.22 | ימי ד' 10:30-15:30
- קורס ערב בתל אביב | פתיחה: 14.11.22) | ימי ד' 17:00-22:00
- אורך הקורס: 30 מפגשים בני 5 שעות כ"א

ניתן להצטרף לכל הקורסים גם בזום.

לפרטים: 055-68-69-331 | www.tovoo.co.il

בסכות תשבו
~~שבעת~~ ימים
365

לא נמאס לכם מדירת הארעי?!

שדרגו לבית קבע

באחד הפרויקטים האיכותיים של הרי זהב

מלא שמחה!

הרי זהב

התקשרו **5736*** | כתבו לנו בווטסאפ **053-3430911** | חפשו בגוגל: הרי זהב

השתיקה של ר' אויבך היתה עדות מוצהרת מאליה. כל מי שהביע אליך קיבל תחושת רוממות. חברים, תחשבו על בן אדם שמעמיס במילים, ובכל צעד בהערכות שלו והבקעות שלו מרימות אנשים מהייאוש והעצבות שלהם!

דיבורים מהצדיק שמיעט לדבר

שלום חברים! לכבוד סוכות ושמחת תורה הבאים עלינו לטובה, רציתי לספר לכם על ר' איצק'ל מפשעווארסק, שהיה אחד מגדולי האדמו"רים באירופה, בדור שאחרי השואה. לא זכיתי להכיר אותו באופן אישי, אבל כן שמעתי עליו כמה וכמה סיפורים ממורי ורבי, הרב ישראל יצחק בזנסון שליט"א.

פעם הסעתי אותו משיעור בתל אביב לבית שמש, ובדרך הייתה לנו שיחה ארוכה על ר' איצק'ל. הרב בזנסון זכה להיות אצל ר' איצק'ל די הרבה במהלך התשובה שלו, והסיפורים ששמעתי ממנו על ר' איצק'ל ממש נגעו בליבי. באופן כללי, ר' איצק'ל מיעט לדבר, ולכן גם יש ממנו רק מעט דברי תורה.

הרב בזנסון סיפר, שהוא זוכר דיבור אחד שלו שנאמר בשמיני עצרת: "שמיני עצרת הוא החג הכי גדול שיש לנו!" באמת שמיני עצרת הוא היום שבו יש לנו מפגש אינטימי עם ריבונו של עולם, ולכן גם אין בו שום מצוות עשה מיוחדת. אנחנו אך ורק שמחים יחד עם ה' יתברך.

ציור פועל ישועות

נזכרתי בסיפורים על ר' איצק'ל בעקבות הדיבור שלו על שמחת תורה, אבל באמת כעת הוא הזמן המתאים לספר אותם, כיוון שהיארצייט שלו היה השבוע - ביום הכיפורים.

הרב בזנסון סיפר, ששנה אחת, בימים שלפני חג הסוכות, באופן די נדיר לא ירד גשם באנטוורפן. היום טוב הראשון של החג חל באותה שנה בשבת, ולאורך כל ליל שישי הרב בזנסון עמל וצייר על אחת הדפנות של סוכת הרבי, ציור פסטורלי יפה מאוד.

בסעודת ליל החג, אחרי שר' איצק'ל נכנס לסוכה, הוא שאל: "מי צייר את הציור היפה הזה?" הנוכחים סיפרו לו מיהו הצייר, ואז הוא פנה לרב בזנסון ואמר לו: "אם אתה יודע לצייר ילדים, אתה יכול שיהיו לך ילדים!" הרב בזנסון עמד אז מספר שנים לאחר נישואיו, ועדיין לא היו לו ילדים. הוא ואשתו היו מודאגים, וכששמעו את הברכה שלו, הבינו שזכו לברכה להיפקד בזרע של קיימא.

ר' איצק'ל היה אמנם שתקן, אבל הדבקות העצומה שלו בה' יתברך קרנה ממנו, גם בלי שדיבר. הוא היה כל הזמן בהתקשרות לקדושה - לומד משניות או אומר תהילים. שפתיו נעו כל הזמן, אבל אי אפשר היה לדעת מה הוא אומר. הספרים שראו אצלו היו משניות ותהילים, ולעיתים נדירות גם ראו שהוא לומד בספר 'נועם אלימלך'. הוא היה מתפלל עם סידור ברדיצ'ב, והיה לו ספר תהילים מדפוס סלאוויטה המיוחד, שבו המדפיסים היו יראי שמים וכיוונו כוונות עמוקות בזמן סידור הדפוס. אותם מדפיסים רצו שהלימוד בספרים הללו יעורר לדבקות בה', ולכן גם עבור ר' איצק'ל ספר התהילים שלו היה יקר מאוד.

עוד סיפר הרב בזנסון, שר' איצק'ל היה מכניס אורחים גדול. כל אדם באשר הוא, היה מוזמן ממש לגור אצלו בבית, רק בתנאי בלתי-כתוב, שלא לחלל שבת. באהבה הגדולה שלו לכל יהודי, הוא היה מציל נפשות. הרב בזנסון העיד על עצמו, שלאחר שהתחיל את תהליך התשובה שלו במחוזות ליטאיים, האווירה החסידית החמימה אצל הרבי הקדוש ריפאה לו את הלב. שם הוא שאב אהבה, חסד וכוחות של תקווה לכל מצב.

הרב בזנסון אמר, שהמחמאה הגדולה ביותר שקיבל בימי חייו, הייתה מאדם שהתנגד מאוד ל'בית יהודי' שהוא פתח בצרפת. אותו יהודי ראה שבבית היהודי הזה מארחים אנשים, עורכים סעודות שבת גדולות ומכניסים אורחים בכל ימות השבוע. הוא אמר בכעס על הרב בזנסון: "הוא רוצה לעשות כמו ר' איצק'ל!"

"אוכל כשר? תשתחרר!"

באותן שנים היה נוהג חוק גיוס חובה לצבא צרפת, וכך גם הרב בזנסון גויס בעל כרחו. מהצבא, הוא כתב לרבי והתאונן על מצבו שהיה נורא ואיום כחייל בצבא הצרפתי. אוכל כשר לא היה בנמצא, והוא נאלץ לאכול רק פירות וירקות. הרבי כתב לו שני מכתבים שבהם הוא יעץ לא להתגרות באף אחד, ואם ייכנע להם הם ישלחו אותו לחופשי.

עברו מספר ימים, והביאו אותו בפני ועדה שדנה בבקשה לשחרר אותו בגלל החוסר במזון כשר. הוועדה דחתה את הדיון בעניינו לשנה שלמה. פתאום, אחד הקצינים הבכירים שם אמר - "מה זה יעזור שתבוא בעוד שנה, וגם אז תרצה אוכל כשר? עדיף שתשתחרר עכשיו!" כך, בנס גלוי, הרב בזנסון שוחרר מיד. היו שם עוד חבר'ה שהיו להם תירוצים הרבה יותר טובים, אבל לא שחררו אותם.

השתיקה של ר' איצק'ל הייתה עוצמתית מאוד. כל מי שהגיע אליו קיבל תחושת רוממות. חברים, תחשבו על בן אדם שממעט במילים, ובכל זאת הנוכחות שלו והדבקות שלו מרימות אנשים מהייאוש והעצבות שלהם! רבים מאלו שרומם בשתיקותיו, היו אודים מוצלים מהשואה הנוראה. בכל זאת, הוא הצליח להשפיע על רבים מהם להשתנות לטובה, והכל ללא מילים.

פעם אחת במוצאי שבת, ציווה הרבי על רבו של הרב בזנסון - הרב יוסף אליוביץ', לקנות דגים למלווה מלכה. הרב אליוביץ' ענה שכל החנויות סגורות, אבל בכל זאת הלך לאחר מכן עד לאגם. הוא פגש שם גוי ששאל אותו אם הוא רוצה לקנות דגים, וכמובן שהוא קנה אותם בשמחה.

אלו הסיפורים שנזכרתי בהם בעקבות הדיבור של ר' איצק'ל על כך ששמיני עצרת הוא החג הכי גדול. אתם יודעים חברים, יש דיבורים שמקבלים את המשקל שלהם ואת העוצמה שלהם דווקא ביחס למה שאותו אדם מדבר. כשצדיק וקדוש כזה, שכל כך מיעט בדיבור, מאיר לנו דיבור שכזה, הרי שהוא מאיר ממש באור יקרות. לחיים!

בס"ד
שנה חדשה ספר חדש
ללומדי הדף היומי
רגע לפני תחילת מסכת נדרים:
ספרו של הרב מיכה הלוי
שלמי שמחה

הספר עוסק בסוגיות בעיון
מתוך מסכתות נדרים, סוטה ונזיר
שיחלו להילמד במסגרת הדף היומי
החל מב' בחשוון תשפ"ג
הספר מאפשר להעמיק בסוגיות הנלמדות
ופותח צוהר ללימוד בעיון לכל נפש
45 ₪
כולל משלוח
25 ₪
איסוף עצמי
לפרטים והזמנות:
052-323-9003

צאו מדירת הארעי בעיר
ובואו לגור בדירת הקבע שלכם

סמוך לחריש

יישוב תורני קהילתי

בית עם גינה ענקית

נוף מהפנט בלב הטבע

חינוך איכותי

בית עם גינה ענקית

החל מ- 1,650,000 ₪

תמן סוכות שמח!

לפרטים חייגו 053-6416014

או חפשו בגוגל 'טל מנשה הרי זהב'

הריזהב

אישית

צבי יחזקאלי

כמה ימים לפני הנסיעה קיבלתי טלפון מאחד מיועציו של ראש הממשלה. "אנחנו מתחילים לתדרך על הסכנה בנסיעה לאומן", הוא אמר. "אתה בוודאי לא נוסע, מה דעתך לסייע?", גיחכתי קלות.

על הגשר הצר בין מולדובה לאוקראינה בדרך לאומן

בכל פעם כשחוזרים מאומן ראש השנה אנחנו מנסים להבין מה היה שם. כמה שלא נתאר את זה, זה לא יתקרב למציאות ולאמת הנשמתית. נשמה שעוברת חוויה בתוך תפאורה כל כך לא קשורה. הרחק מארץ ישראל, עם עשרות אלפי ישראלים ולומר שהם מכל צבעי הקשת - זה רק תיאור כללי של נשמות שהגיעו לתקן, להחזיר אבידה - לעיתים מבלי לדעת שהם איבדו משהו, אך הם מגיעים כי כל האבדות אצל הצדיק. כי את רבנו אי אפשר לתאר, אפשר בעיקר להרגיש. זה לא חסידי ברסלב, זה לא טרנד או אופנה, זה לא שייך בכלל לאירופה אלא יותר למזרח.

שאלתי את אחד הצעירים שעמדו איתנו בדרך הלא נגמרת לאומן השנה, על הגשר בין מולדובה לאוקראינה שעדיין לא הופצץ - את השאלה הידועה באומן: מה אתה עושה פה, או מדוע מסרת נפש לבוא לרבנו מבלי שתראה דתי או חרדי? התשובה היתה קצרה ועמוקה. כשאומרים רבנו או אומרים משהו בשם רבנו, אני מרגיש פתאום שמישהו עושה לי מסאז' בנשמה. כל כך נעים, כל כך לא מוכר משום חוויה בחיים וכל כך אמיתי ונכון. כן, זה אולי עוד תיאור של הקסם שמכונה רבנו.

את הטור הזה אני כותב בדרך חזרה מאומן. מנסה להבין עד כמה מגיעה מסירות הנפש של יהודים עבור הצדיק שעבורם הוא ראש בני ישראל. לכמה ימים הם חווים אהבת ישראל שאין כמוה אפילו בדרך חזור. הרי השנה היתה מלחמה באוקראינה וחשש גדול. כמה ימים לפני הנסיעה קיבלתי טלפון מאחד מיועציו של ראש הממשלה. "אנחנו מתחילים לתדרך על הסכנה בנסיעה לאומן", הוא אמר. "אתה בוודאי לא נוסע, מה דעתך לסייע?", גיחכתי קלות.

איך אתה יודע, שאלתי? "אתה לא מהמשוגעים", הוא אמר. עניתי שאני בדיוק האדם הלא נכון לקמפיין כזה. רבנו אמר איש בל יעדר - שלא יהיה בעדר. כי האמת נעדרת עדרים עדרים. אל תהיה שם, תהיה אצלי.

סרבתי בנימוס להצעה. זה לא עניין של שיגעון או לא. זה עניין של שיוך לרופא שלך. למי שהציל אותך. למי שנתן לך את כל העצות לקיום התורה בשמחה וללא ייאוש מהנפילות. כשפעם אחת הוא מבקש משהו, אז יש כאן בכלל שאלה?! נכון שבטלוויזיה אני נראה נורמלי, אבל בנשמה אני צריך להתקדם עוד ועוד לעבר היעד להיות יהודי כשר ושמח.

יש אצל רבי נחמן המון דרכים להתחבר. יש כאלה שצריכים ישועה בכל תחום ובאים לבקש. יש כאלה שמוקירים אותו על תורותיו וחידושיו בחסידות ועל היצירתיות ועל הספרים הנפלאים. ויש כאלה שמתחברים לרבנו כי הוא זה שנתן להן את תרופת הפלא לפקיחת העיניים לראות את השם יתברך בהסתרה שבתוך ההסתרה. בשבילם הוא הרופא שהוזעק מהשמיים לטפל בנשמות המאוד מיוחדות של הדור הזה. במקום הזה אין שאלה, יש רק חיוך של תודה.

כזה מסאז' לנשמה. עיסוי מעורר, שמזרים דם מחדש והופך הכל לטובה. מעין לונה פארק שמשלב תורות עמוקות עם פשטות ותמימות. רצון והחלטיות לצד לא יודע כלום. צדיק לדור הענן והרשתות. קיים מאוד ולא קיים. עדכני עד כאב ומרים עם כוח של 4000 שנה. הנה אני שוב מנסה להסביר את מה שמסתיים תמיד במשפט אחד.

כאשר אני נשאל למה רבי נחמן? תנסה ואז תבין. זה מסוג הדברים שאם אתה טועם מעט אתה חושב שאתה מבין, ואם אתה טועם את כל הכוס של היין ההונגרי אז אתה מבין שלא הבנת. משם אתה מתחיל. כמו שאי אפשר להסביר מה זה התבודדות ולהבין עד שלא הולכים לשדה עם כל המבוכה והספקות ומתחילים לדבר עם בורא עולם, כמו חבר. עד כדי כך. מטורף אבל נכון.

בכל שנה בראש השנה ו-18 יום אחרי - ביום הפטירה של רבנו - זה בדיוק תקופת המילואים של אלו הקשורים לרבנו. מתחילים בגיבוש הקשה בראש השנה, חוזרים הביתה מהאורות הגבוהים למציאות הקשוחה, נזכרים שהכל עניין של תשובה ואין יאוש וזוכים לארח את רבנו בסוכה בטקס הסיום שהוא רק ההתחלה של השנה החדשה.

עד כאן מגבול מולדובה בהנחה שאני לא יודע מה היה כאן כי זה לא עניין של הבנה אלא נשמה. מה שבטוח, אני בידיים של הרופא הכי טוב לעניין שלי. גם אשתי כבר יודעת שעדיף אותי באומן מאשר בלי רבנו ובארץ. כל השאר עובר בחיוך גדול וגם בבכי אבל לא על הכתב, אלא בחיבור לצדיק. זה הזמן לנסות.

המרכז למשפחה במכללת אורות ישראל

בראשות הרבנית ד"ר חנה קטן וד"ר הראל מליחי

מזמין אתכן לקורסי הכשרה למקצועות מבוקשים
המוכרים לגמול השתלמות ולשנת שבתון!

מנחות הורים

הכשרת מנחות להורות בונה
תוך שיפור כישורים ומיומנויות
והתמודדות עם אתגרים.

מיועד ליועצות, מטפלות ונשות חינוך
בעלות 5 שנות ניסיון

מדריכות כלות

הכשרה להדרכת כלות טרום נישואין:
הלכתית, רפואית, פדגוגית וזוגית

מיועד לנשים מעל 6 שנות נישואין
בהובלת הרבנית רות בנימין

מאמנות לחתונה

הכשרת מאמנות להובלת תהליכי אימון
לנישואין במקצועית ובשמחה

בהובלת חנה ואסף זולדן
מנהלי מרכז 'מצאתיך'

הקורסים יתקיימו בימי ראשון בשעות הערב, בלמידה מקוונת.
(יתקיימו שני מפגשים פרונטליים בכל קורס)

בין המרצים: הרבנית ד"ר חנה קטן, ד"ר הראל מליחי, הרבנית רות בנימין
חנה ואסף זולדן, חדוה אריאל ועוד.

הקבלה לתוכניות השונות מותנית בראיון.

לפרטים נוספים
יראת קירש: 052-3689625, מירית טבת: 03-9061344

פרטי התוכנית המלאים באתר מכללת אורות - המרכז למשפחה.

אקדמיה תורנית מובילה

בראש טרז BOPO

דירת עראי

אורי צוקר, ישיבת לב חדש, שילה

יואו.

מה השעה עכשיו?

9:00?

כולם כבר קמו. בטח היו בתפילה, מסכנים.

לא משנה. צריך לרוץ לחדר אוכל לראות אם נשאר משהו לאכול שם.

•

למי יש כוח לשיעור עכשיו?

שילמדו להם כל החנונים בכיתה, לי יש לו"ז עצמאי, לא תלוי בשום דבר. כמה שאני צריך את העצמאות שלי, את המרחב לעשות מה שבא לי.

בדיוק התחלתי איזה ספר מעניין ממש, זה הזמן לשכב על הדשא, לתת לשמש החמימה לעשות את העבודה, ולקרוא.

•

מנחה זה לחלשים, אלה המקובעים שתמיד עושים מה שאומרים להם. שלא תבינו לא נכון, ברור שאני מתפלל. אבל אני, לעומת החבר'ה כאן, עושה את זה בזמן שלי. רק לא להיכנס לשבלונה.

הקירות האלה הכי מלחיצים, סוגרים עליך, גומרים אותך. כל הזמן מחליטים עליך, על החיים שלך. עכשיו תקום, עכשיו תאכל, עכשיו תלמד. זה לא בשבילי כל השתלטנות הזאת, את החיים שלי אני חי, כמה שבא לי ואיך שבא לי.

•

מהעץ הזה רואים את כל הפנימיות. עוד רבע שעה אפשר לרדת, אחרי שמסתיים כיבוי אורות. חיים בסרט אלה, חושבים שהם יגידו לי מתי לישון. הם עוד לא יודעים איך להתמודד איתי, אבל מבינים שמדובר בפרפר לילה רציני. וארסי.

הקיבעון מהשטן. זה הקרב האישי שלי, לא להיות מקובע לשום דבר.

•

לא מקובע? בוא ננסה לעשות תרגיל קטן.

•

יואו.

מה השעה עכשיו?

9:00?

כולם כבר קמו. בטח היו בתפילה, מסכנים.

לא משנה. צריך לרוץ לחדר אוכל לראות אם נשאר משהו לאכול שם.

•

הזיה. אין חדר אוכל, התפוגג, נעלם. גם כל החבר'ה נעלמו. הר"מים, הישיבה. משהו מוזר כאן בטירוף.

אבל לכל זה יש משמעות פשוטה.

יהוהוווווווווווווווווווו.

אין לו"ז, אין מחויבות. סוף סוף אפשר לחיות.

•

כבר שעתיים אני באופוריה, חי על ענן. אין שיעורים לברוח מהם, סדרים להבריז מהם, החיים פשוט מושלמים. מישהו ארגן לי עולם מותאם במיוחד בשבילי.

•

טוב. בעולם הרגיל הייתה אמורה להיות עכשיו מנחה. אל תסתכלו על החיוך שלי, הוא טיפה מאולץ. איזה עקצוץ מעצבן לא נותן לי להנות. אוף, למה תמיד הכיף צריך ללכת מתישהו?

העולם המושלם כבר לא כל כך מושלם, אולי אפילו בכלל לא. עוד אין לי מילים לזה, ולא, זה ממש לא קשור לאיזשהו געגוע, זה משהו אחר. המילים עוד יגיעו. בינתיים אני מנסה לשמור על מצב רוח טוב.

•

אין למה לטפס על העץ, אין פנימיות.

לחלופין, יש לי מילים לתחושות.

כמה טיפש הייתי כשדמיינתי שאני לא מקובע, לא משועבד לשום דבר. בעצם אני הכי משועבד בעולם, משועבד לשבירת מסגרות. אם אין מסגרת להילחם בה אין לי שום הגדרה עצמית. איזו אומללות.

אם אין תפילה להפסיד, אין בשביל מה לישון מאוחר. אם אין שיעור להבריז ממנו, כל הכיף בקריאת הספר מתפוגג. אם אין מנחה להפסיד, אין למה להתפלל דווקא אחר כך. אם אין כיבוי אורות, הטיפוס על העץ פשוט מיותר.

באסה, אי אפשר באמת להשתחרר מהמסגרת.

•

זו הטעות שלך.

את השחרור לא משיגים בעימות עם המסגרת, את השחרור משיגים בזיהוי פנימי של מי שאני, שלא תלוי בסביבה. תפתח את העיניים ותגלה שבעולם הזה יש רק דירות קבע כובלות, דירת עראי אמיתית, נטולת תלות, נמצאת רק מחוץ לעולם. בדיוק במקום שבו אתה מקבל חיבוק ענק מאבא.

•

אימל'ה.

פשוט נרדמתי כאן על העץ וחלמתי חלום הזוי, כאילו כולם נעלמו.

עכשיו נחזור לישון בפנימייה. ובכל מקרה נראה לי שמחר אני קם לתפילה עם כולם, יש לי כמה דברים לסגור איתו. אולי הוא יכול לסדר לי איזו דירה.

דירת עראי.

היישוב היהודי בחברון
חברון HEBRON
היישוב היהודי בחברון מזמין
בסוכות שמחים בחברון
ליווי מוזיקלי
בני לאופר
ותזמורתו
רביעי חמישי י"ז י"ח בתשרי 12-13/10 עליה המונית ותפילות חג במערת המכפלה
יום רביעי י"ז בתשרי 12.10 | 14:00-19:00
המופע המרכזי עם ענקי הזמר
ליפא שמלצר
חיים ישראל
ישי לפידות
ביני לנדאו
קובי ברומר
אלישע ואייל זכאי
יצחק כברה
מנחה:
יהודה רוזנפלד
אשירה ואזמרה לך:
יום חמישי יח' תשרי 6:00
ותיקין והלל בשמחת חג וכלי נגינה
עם הרב שמואל אליהו | לפני התיבה יעבור הרב אוריאל סעייד
מיצג חדיתי
רב חושי בחברון
לפרטים: 02-9965333
מקור הזמנת הסעות ארצי 029965333 \ www.hebron.org.il
הסעות מירושלים ללא צורך בהרשמה
אוטובוסים ישירים למערת המכפלה!
קו 201 - חוה"מ ימים ד', ה' 10:00-17:00 מחברון: 11:00 - 21:00
מגיון שדי סמוך לגשר מלחה
16.00₪
סיורים באתרי היישוב היהודי בחברון בהדרכת מדרשת חברון
קול ברמה
שידור חי
אלקטרה אפיקים
אנשים עצמון פתוח
הפרדה מלאה וכניסה חופשית \ כל המיתקנים הדרכים והסיורים בחינם ובכפוף כללות הביטחון
מחוללי היישוב היהודי בחברון \ קק"ל מחוללת מערת המכפלה \ מנהלת מערת המכפלה \ הכשרה והחזרת קיא-חברון \ הכנסת אחדים חברון

לדאמר לליבי

אורה רבקה וויינגורט
מנהלת בית הספר 'יעלת חן', סופרת ומרצה

הקהל!

"ילדים, תחזיקו ידיים, תכף מגיעים לתחנה..."

הרכבת הקלה עמוסה עד מאוד, בגברים, נשים וטף. ההכרזה: "יפו, כיכר העיריה", גורמת לכולם להתארגן בזריזות ליציאה בתחנה. הרחוב הומה אדם. כולם, כולנו, הולכים בהתרגשות לכיוון הרובע.

מהדקת מעט את המנשא שעלי, ונותנת יד לקטנצ'יק. בעלי עם אחד אל הכתפיים, ועוד אחת אוחזת חזק בידו. גם הבנות הגדולות עוזרות לכוון את השאר. אין ספק, זה פרויקט משפחתי.

ברחבי העיר העתיקה מגיעים לאוזנינו קולות התרועה. כהנים בלבן, אוחזים בחצוצרות זהובות, תוקעים ומריעים. הקולות המרגשים מתערבבים במחזות ובמראות המרנינים. יושבי הרובע עומדים בפתחי סוכותיהם, ומזמינים את כולם פנימה לאכול ולשתות משהו, בטרם ההתקדמות אל עבר הר הבית.

והנה אנחנו כבר פה, בעזרה של בית המקדש. במרכזה ניצבת במת עץ מרהיבה. נראה כי גייסו את טובי המהנדסים לבנותה. כולנו מקובצים בהתרגשות, לשמוע את הקול של המלך. "הנה הוא!" קוראת בתי הקטנה. "וואו, איזה יופי" מפטיר בספונטניות אחד הילדים. אכן, מלך ביופיו תחזינה עינינו.

ברגע אחד, המולת המשפחות הנרגשות מתחלפת בקול דממה דקה. צמרמורת עוברת בי. יראה ואהבה מהולים גם יחד. איזו זכות. לשמוע דברי אלוקים חיים, בבית חיינו. הקהל.

הקהל בתוכי

להגניב מבט להודעות בפלאפון, או להתפלל קודם? להחזיר לה עם אמירה שנונה, מנה אחת אפיים, או פשוט, (או לא כל כך פשוט) לשתוק? לדון לכף זכות, להבין שהיא פעלה מתוך הכאב האישי שלה, או לנטור את הפגיעה?

חיינו מלאים דילמות. דילמות שנובעות לא אחת מהמכלול שמרכיב אותנו, ומהווה את מי שהננו. רצונות מרצונות שונים. רגשות גועשים וסותרים. מחשבות, דיבורים ומעשים. איזה ג'ונגל.

והנה לנו שנה שקוראת לנו להתרכז. לאסוף את עצמנו לנקודה סגולית אחת. נקודה שמרכזה האחד והיחיד הוא הקודש. זה לא אומר שלא נשארים חלקים שונים. אבל איכשהו, כולם מוצאים את מקומם המדויק. דרך פריזמת השאלה: מה ה' רוצה ממני עכשיו? הכוחות השונים מתברגים נכון יותר.

זה בעצם להיות "מלך" על עצמי. עם מוח, לב, כבד, שמונחים כל אחד במקומם המכובד, אך בסדר הנכון. האינסטינקטים והרגשות מכוונים על ידי הדעת. השכל מחובר גם לרגש ולתחושה, מחלחל בתוכם, ומגיע לידי מעשה בפועל. יש סינרגיה וסנכרון מלא של הכוחות. הקהל.

הקהל במשפחתי וקהילתי

אחד הספרים שדומה כי הכו שורש ברחבי העולם, באנגלית וגם בעברית, הוא 'שבעה הרגלים של אנשים אפקטיביים במיוחד'. נראה, כי מהיסודות עליהם מושתת הספר הוא, שכל אחד יכול בעצם להיות מנהיג, מנהיג של החיים שלו. האדם יכול וצריך לצאת ממעגל הקורבנות, לעבור מריאקטיביות לפרואקטיביות, ולצאת ממעגל הדאגה למעגל ההשפעה. היכולת לחולל את החיים של עצמך, נוגעת כמובן גם בסובבים אותך. ככל שתהיה אדם אפקטיבי יותר, תוכל להשפיע לטובה גם על הבאים במגע איתך.

הקב"ה אכן ברא כל אחד מאתנו על אי בודד לעצמו. כולנו חיים בתוך מעגלים רבים ומגוונים. משפחה קרובה ומורחבת, שכונה, קהילה, עבודה הם אחדים מהם. בחלק מהמעגלים בהם אנו נמצאים יש לנו תפקידים מוגדרים. הורים ומחנכים, מורי דרך ומשפיעים. במעגלים נוספים ההשפעה סמויה יותר, ובעדינות הראויה אנחנו יכולים להוביל לשינויים ולו ב'אפקט הפרפר'.

בשנת הקהל, הרבי מלובביץ' מעודד אותנו לפקוח עין ולשים לב למעגלי ואפשרויות ההשפעה שלנו. כל אחד ואחת הינם מלך ומלכה במחוזותיהם. בדומה למלך שעומד ומלמד תורה ברבים, על כולנו לחשוב איך נוכל לאסוף ולקבץ אחרים בשביל ללמד תורה ולהחדיר ערכי אמת בסובבים אותנו. זהו האתגר של שנת הקהל.

(שני הקטעים לעיל - הקהל בתוכי, במשפחתי ובקהילתי - נכתבו בהשראת תורות הרבי המקובצות ב'שערי שמיטה', הקהל).

וחזרה לבית המקדש

למעמד הנשגב בבית המקדש, משמעויות שונות ומגוונות. זהו מעמד עוצמתי ביותר של אחדות, שוויון, לימוד, יראה והתעלות. מכולם רציתי לסיים בהתבוננות בנקודה אחת, מרגשת. מקומם של הקטנטנים בסיפור.

בשיעור שבת סליחות תשס"ח, הרב גינזבורג נגע במצוות ה'הקהל'. מצווה שבע"ה נזכה לקיימה השנה, במוצאי השביעית. בהקהל כפי שתיארנו לעיל, מתקבצים אנשים, נשים וטף, לשמוע את קריאת התורה מפי המלך, בבית המקדש. במובן הפנימי, הרב מסביר שעל המלך לקחת את אורות התורה שהוא מקבל מהקב"ה, ולהכניסם ב"טנא" - בכלים.

מהו ה'טנא', בו מחדיר המלך, ובכללו המלך המשיח במהרה בימינו אמן, את אור תורתו? אלו האנשים, הנשים והטף שבאים למעמד זה. והלא פלא הוא שראשי תיבות הקבוצות האלו - **אנשים, נשים, טף - יוצא טנא...** בהקשר של התורה, יש עוד משולש מושגים שראשי תיבותיהם הם **טנא**. יש אותיות התורה, יש נקודות ויש טעמים. הרב מציע הקבלה יפהפייה בין שתי הסדרות האלו, בהתאמה, ביחס לתורה: האנשים לומדים את אותיות התורה ומתרכזים בתוכן הנאמר, הנשים בהקשבה הפנימית שלהן מצליחות לקלוט את הנקודה של כל שיעור ושיעור, ואילו הטף שהרובד הגלוי של הלמידה עדיין נשגב קצת מבינתם, מצליחים ב'על מודע' שלהם לקלוט מעט מהטעמים של המצוות, טעמים שיתגלו במלואם רק לעתיד לבוא.

יכולת הילדים לתפוס את הטעמים, בעצם אומרת שמה שהם שומעים זה את המנגינה של הדברים, את מה ש'מעבר' לנאמר. כמו הטעמים המקיפים על האותיות, הילדים מצליחים להתחבר גם למחוזות היותר נעלמים בלימוד התורה, ואולי אפילו חיים בפשטות יותר את התורה כתורת ה', ואת לימודה כדבקות במלך מלכי המלכים. הילדים, או הטף, מצליחים אף להדביק את המבוגרים בטעימות שלהם, כפי שאומרים חז"ל (חגיגה ג.): "טף למה באין? כדי ליתן שכר למביאיהן".

מצוות הקהל מכוונת אותנו לטעימה שלעתיד לבוא. המעמד נותן מקום לכל החלקים בעם, אך גם לכל הרבדים בתורה. במעמד הזה יש מקום גם לילדים. יש מקום לחיבור ולמנגינה שמעבר לנתפס ולמושג במודעות הכל כך 'מקודשת' היום. זו טעימה מהעתיד לבוא.

הזדמנות אחרונה!
אל תפספסי שנה

לימודי חינוך במכללת תלפיות -
לממש את השליחות שלך בתנאים הטובים ביותר!

תואר ראשון (B.Ed.)

במסלולים: · הגיל הרך · חינוך מיוחד · אמנות · בי"ס יסודי · על יסודי

בהתמחויות: תנ"ך, תושב"ע, ספרות, לשון, מדעי הטבע, מתמטיקה ואנגלית

תואר שני (M.Ed.)

בתכניות: · לקויות למידה ואבחון דידקטי · חינוך לגיל הרך · אנגלית כשפה בינלאומית

חדש תואר שני בהוראה הטרוגנית – חינוך בחברה משתנה (M.Ed.)*

✓ אפשרות לשילוב לימודים במדרשת אביב/מדרשת יפו ✓ תכנית רג"ב - מסלול מצטיינות

* המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) אישרה את פתיחת התכנית. הענקת התואר מותנית באישור המל"ג.

מרכז ייעוץ והרשמה:
1-800-071-500
054-9656631
rishum@talpiot.ac.il
www.talpiot.ac.il

טאבלט מתנה לכל נרשמת!*
*ללימודי תואר ראשון בכפוף לתקנון באתר המכללה

תלפיות
המכללה האקדמית לחינוך בחולון

חג ההפתעות

ראש השנה ויום הכיפורים מתחוללים בעיקר בבית הכנסת (אם נתעלם לרגע מתקיעות השופר בפארקים), אבל סוכות כבר כובש את המרחב כולו, ומושל בכל החושים: הלמות הפטישים, ניחוחות הסכך, המולת דוכני ארבעת המינים והקישוטים הססגוניים...

סכ"ך, אמרו הרומזים, מספרו מאה, ולא בכדי. כולו אינו אלא צורה חדשה, כעין עיבוי של מאה קולות השופר, שבראש השנה בקעו את השמים והתנפצו שם לאלפי רסיסים של אור; ועתה ירדו ונספגו בסכך שמעל לראשינו, המטפטף אלינו, היושבים תחתיו, טל אורות...

כל חגי תשרי הם רצף אחד, אירוע אחד שלם. כמוהם כחתונה, שראשיתה במעמד החופה, והמשכה בשירי זמרה ובמעגלי ריקודים. החלק הראשון הוא החלק שבו קורים הדברים, וזהו רגע רציני של מאמץ רוחני, של תפילה והתכוננות. רק אחרי שבירת הכוס מחליפה השמחה את כובד הראש, ואז אנו חוגגים את אותה התרחשות עצמה, כשהתרגשות הלב מקבלת ביטוי חדש של שמחה מתפרצת.

בסוכות אנו שמחים בכל מה שפעלנו בימי ראשית השנה. שמחים בהתחדשות הקשר ובהתעצמות הקשר שבין אדם לא־לוהיו; גאים בניצחון על המקטרג – ישראל אינון ניצוחיא; נרגשים מהטהרה מכל חטא ומהייחוד השלם בשעת נעילה. תפילותינו, סליחותינו ותקיעותינו פעלו פעולות כבירות למעלה, וכל השפע הזה נוטף עלינו בחג הסוכות, חג שכולו שפעת אור עליון וברכות שמים מעל. סוכות הוא חג האסיף – החג שבו אנו ממלאים את מצברינו הרוחניים לכל השנה כולה. זה החג שממנו אנו שואבים בדליים וחביות אוצרות לימי החולין העתידים לבוא – ומי שלא ראה שמחת בית השואבה, לא ראה שמחה מימיו!

מצוות מקבילות

צא מדירת קבע ושב בדירת עראי, אמרה תורה. אבל לא הארעיות היא לב העניין, אלא המעבר מישיבה בצל גג אבנים לישיבה בצל השכינה. חסד נעורים זוכר לנו הקב"ה, בלכתנו אחריו במדבר, תחת השמש הקופחת, ומעל ראשינו רק סוכת הגנתו ושמירתו של ה'. בזה דומה חג הסוכות לחג הפסח, שגם בו אנו מציינים את אמונתם של ישראל, שהיו נכונים ללכת בארץ לא זרועה וגם צידה לא עשו להם. ואמנם בספר הזוהר מקבילות המצוות: המצה – מיכלא דמהימנותא (מאכל האמונה), והסוכה – צלא דמהימנותא (צל האמונה). המצה – אור פנימי, אור המתיישב בכלי, כלחם המזין את האדם מתוכו, והסוכה – אור מקיף, אור העוטף את האדם וסובב אותו מכל צד.

עצי סוכה קדושה חלה עלייהו [=עליהם]! קבעו חז"ל, ובכך החריגו את הסוכה מכל סוג אחר של תשמיש מצוה. תשמישי מצוה אינם קודש, אבל הסוכה – כקדשים. "כשם שחל שם שמים על החגיגה, כך חל שם שמים על הסוכה". אפילו קישוטי הסוכה אסורים בהנאה כל שבעה. ומה הפלא? מן הסכך ממעל, הדפנות מסביב, ועד שרשרת הנייר המהוהה האחרונה – הסוכה היא חיבוק אלוקי, וימינו תחבקני.

רועים מזינים

והאושפיזין מה עניינם? מה להם פה ומי להם פה? האושפיזין – כותב רבינו שניאור זלמן בסידורו, ב"שער הסוכות" – הם ההפתעה לחג. "**פירוש אושפיזין היינו, על דרך משל, האורח הבא פתאום, שאינו רגיל לבוא כי אם לפרקים ועתים רחוקים, והוא נכבד... הנה מחמת זה תגדל השמחה באותו אדם כשבא לו אותו האורח הנכבד**". שבעת הרועים המתארחים בסוכתנו בחג הסוכות הם יחידי הסגולה, מתוך מנהיגי ישראל לאורך כל הדורות, אשר הווייתם העליונה ממשיכה להזין את נשמות ישראל בכל דור ודור, כרועה הזן ומכלכל את צאן מרעיתו. אברהם מטעין את הנשמה בכוחות של חסד, אהבה ומסירות־נפש; משה משפיע דעת ומשפיע אמונה; אהרן אוהב שלום ומקרין שלום. שפע אור, אמרנו? חג האסיף, הזכרנו?

שבו בסוכה אחים, שאפו אל קרביכם את אווירה הזך. אל תיחפזו לצאת ממנה. נקלעתם לשמחת בית השואבה? שמחו מכל הלב. נצלו את שבעת ימי הפלא עד תום. בערבים כבר מתחילות לנשב רוחות קרירות. טוב שהחג מחמם את נשמותינו, ומצייד אותנו היטב לימי סגריר.

נגילה ונשמחה בך

הרבנית יפה מגנס
מכללה ירושלים

עולמי עטוף עתה בדבריו המופלאים של שלמה המלך: "משכני אחריך נרוצה, הביאני המלך חדריו, נגילה ונשמחה בך". בימים אלו פסוק זה מעיף אותי אל על – לחיים אמיתיים, רוחניים, אציליים. בחסידות מבארים: משכני – הימים הנוראים, הביאני – סוכות, נגילה – שמיני עצרת שמחת תורה, שחל 'בך' – בכ"ב בתשרי. איזו שלמות!!

הרצון לעוף מחייב שתי כנפיים. כנפי יראה וכנפי אהבה. פתחנו את חודש תשרי בתשובה מיראה ועוברים בסוכות לתשובה מאהבה.

אבקש לשתף בחוויה שחוויתי לפני שלוש שנים בישיבת מרכז הרב בשמחת תורה. באחת ההקפות בחור רקד בהתלהבות רבה ודמעות זלגו מעיניו. היה זה מחזה מרגש! כשנשאל הבחור לפשר הדמעות השיב: "מתחילת אלול אני מנסה לפצח סוגייה ולא עולה בידי. אני מתחנן לה' שיאיר עיניי בתורתו ואזכה לקרבתו".

איזו אהבת ה'! איזו אהבת תורה! מפעים!! תשובת הבחור הדהימה אותי וחיברה אותי לפירושו של הנתיבות שלום על הפסוק: "ותפתח ותראהו את הילד, והנה נער בוכה ותאמר מילדי העברים זה". בתיה בת פרעה זיהתה את הבכי המיוחד של יהודי – בכי של געגוע, בכי של כיסופים, בכי של תקווה. כל כך עוצמתי!

מה המקור לאהבה זו? מפרש האדמו"ר הזקן: "הביאני המלך חדריו, והביאני לשון עבר שתינוק בבטן אמו מלמדין אותו את כל התורה כולה.. ומזה נמשך הכח אחר כך שיאיר לו אור ה' וכח אהבה". אנחנו בטבענו – טרם הגיענו לעולם – דבוקים בה' ובתורתו. זוהי השמחה הגדולה בחג הסוכות.

מכוחם של הימים הנוראים, מכוחן של תפילות הימים הנוראים המהדהדות בתוכנו ביתר עוז, זכינו מתוך סייעתא דשמיא לשוב לעצמנו. מרן הרב קוק זצ"ל, כותב ששמחה פורצת מהכרת הטוב המוחלט. אנחנו מלאי הכרת טוב לאבינו שבשמיים, שזימן לנו זמנים המושכים אותנו לשוב אליו יתברך, לשוב לעצמנו. אבינו, אנחנו שבים!

בחג הסוכות אנחנו מאירים את העולם באור האלוקי. על ידי ריבוי מצוות עשה כגון ארבעת המינים, אנחנו משתדלים להרים את עולם החומר ולחברו לקדושה, לשמיים. אנחנו ורק אנחנו מחברים את הארץ לשמיים ואת השמיים לארץ. זה שאנחנו אומרים "ישמח ה' במעשיו". כל הבריאה מתאחדת לאחד – ליוצרה! זו שמחה אמיתית! וכדברי האדמו"ר מקוצק: את השמחה ששוטפת את העולם אנחנו 'מניחים בתורה', בשמחתה של תורה. בעוז ובענווה אנחנו מצהירים: "אתה קדוש ושמך קדוש, וקדושים בכל יום יהללוך סלה!!".

אורות ישראל
מכללה אקדמית לחינוך
מייסודן של מכללת פורשת יעקב רחובות
ומכללת אורות ישראל אלקנה

מכללת אורות ישראל
מקום ראשון בסקר
שביעות רצון
של התאחדות הסטודנטים

לְמַעַן יֵדְעוּ דוֹרוֹתֵיכֶם

בואו להיות מורים ולחנך את דור העתיד
באורות ישראל, המכללה הדתית לחינוך הגדולה ביותר
קמפוס 'מורשת יעקב' רחובות

לגברים

תואר ראשון B.Ed. בהתמחויות:

אנגלית | מתמטיקה | לשון | מדעי הטבע | תושב"ע | תנ"ך
חינוך מיוחד | היסטוריה | תקשורת | יסודי | הסבת אקדמאים

מלגה ייחודית ע"ס
4,000 ₪
להתמחויות מתמטיקה, אנגלית, לשון ומדעי הטבע לנרשמים לשנה א' עד לתאריך כ"ה בתשרי 20.10

ייחודי! מסלול מותאם לאברכים ובני ישיבות!

- אווירה תורנית
- הכרה בלימודים הישיבתיים
- הסעות מרחבי הארץ
- למידה היברידית ומקוונת
- מלגות מותאמות לציבור בני הישיבות

לגברים ולנשים

תואר שני M.Ed. במסלולים:

ניהול וארגון מערכות חינוך		הוראת מתמטיקה
נשים: יום ג' אחה"צ, יום ג' בוקר - תוכנית מותאמת לגיל הרך	גברים: יום ד' אחה"צ	נשים: יום ג' אחה"צ תוכנית ייחודית לבוגרות המקצועות המדעיים**

מלגה ייחודית ע"ס
4,000 ₪
לנרשמות לתואר שני במתמטיקה לשנה"ל תשפ"ג עד לתאריך כ"ה בתשרי 20.10

- שנת לימודים אחת בקמפוס
- יום לימודים אחד בשבוע
- אווירה תורנית
- מגוון מלגות לסטודנטים ולבוגרים***
- למידה היברידית ומקוונת

חפשו אותנו ב Google 'תואר באורות רחובות' או

1-800-500-210

harshama@orot.ac.il
08-9485620 08-9485622
052-4004545 052-5001313

אקדמיה תורנית מובילה

*במוסדות האקדמיים במגזר הדתי בישראל, בהיערכותם ללימוד מרחוק ובחוויית הלימוד בימי הקורונה, על פי סקר מיוחד של התאחדות הסטודנטים באמצעות מכון "מאגר מוחות" 2020. עיינו בסקר ובממצאיו באתר המכללה. **הענקת התואר מותנית באישור המל"ג. ***מלגות דיקן, מלגות מיוחדות לבוגרי המכללה ולסטודנטים שאינם זכאים למימון משה"ח, מלגה נוספת לזכאים דרך ארגון המורים או הסתדרות המורים | טל"ח

בראש סרג BOPO

קיץ וחורף בצילא דמ

סוכת קבע

אלעזר שפירא

אלעזר וחירות שפירא מתגוררים עם שבעת ילדיהם בקרוואן בגודל 90 מטר ביישוב עשהאל בדרום הר חברון, מתנועת ההתיישבות אמנה. אלעזר מהנדס ביצוע בחברת "שפיר" ובפרויקט הרכבת הקלה בירושלים, חירות עצמאית בעלת עסק לסדנאות נגרות

"כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי" (סוכה פ"ב מ"ט).

בכל חג יש את הבחינה שלו. כשהתיישבנו לכתוב על סוכות, הרגשנו שבציווי לעשות סוכתנו קבע יש אמירה לאדם: לקחת את הערכים של הסוכה - ולעשות אותם לקבע; וכן את החסרונות שבדירת קבע - לעראי. כלומר: לקחת את הערכים של הזמנת אורחים לסוכה, סוכת שלום, אמונה וביטחון בה' - ולעשות אותם קבע; ואילו לחסרונות של בית קבע, מקובעות וחוסר-גמישות - לנסות לתת ממד ארעי מעט.

אדם יכול לגור בגורד-שחקים בקומה 46. אם מבחינתו בכל רגע הוא יכול לקום ולעזוב, אין מבחינתו שום משמעות לשאלה האם הוא יגור במגדל כזה או אחר. לאנשים שסביבו ולו, לא משנה בכלל אם הוא ימשיך לגור במגדל או לא. זהו אדם שחי במציאות ארעית.

לפני 9 שנים הגענו ליישוב עשהאל. להחלטה לעבור לגור ביישוב קדם סיבוב שעשינו במספר יישובים אחרים. ההרגשה הייתה שכאן צריך אותנו, ושאנחנו רוצים לקחת חלק ולהיות שותפים לחלום ולמעשים של האנשים שגרו כאן. ההרגשה הזו היא שגרמה לנו לבוא. כשהיינו ב'סיור קליטה', היו ביישוב פחות מ-10 משפחות; כשהגענו, כבר היינו המשפחה ה-16. קבוצה של משפחות, שרבות מהן חוו את הגירוש מגוש קטיף על בשרן ממש, וביקשו לעשות מעשה ולמנוע אירוע דומה, חלילה, בחבל-ארץ זה. בחלום שלהן היה יישוב גדול, כזה שלא יהיה אפשר להעמיס על אוטובוס ולהכניס למגדל אחד באשקלון. אבל לחלום היו צבעים נוספים. בחלום יש ביישוב חברת-מופת. ברוך ה' זכינו, וכיום יש ביישוב כמעט 100 משפחות.

לפני פחות מחודש נולדה בתנו, וזכינו להרגיש את העוצמה של הקהילה בשיא תפארתה. החיבוק והתמיכה לאורך כל הדרך היו מרגשים ומדהימים. כשמצטרפת משפחה חדשה ליישוב, הרב מברך אותם בערב שבת, בדרשה: "שמחים שהצטרפתם אלינו ליישב את ארץ ישראל, מתוך נאמנות לדבר ה', עין טובה ודיבוק חברים". קהילה שזוכה שאלה יהיו הערכים המובילים שלה זו קהילה של אנשים שסוכתם קבע.

ההתיישבות ביישוב חודשה לפני 11 שנים (בחג הסוכות אנו חוגגים יום הולדת ליישוב), כדי לחבר את יישובי הצד המזרחי של הר חברון לציר המרכזי של ההר. בזכות חגורת-יישובים זו נמנעת ההשתלטות הערבית מזרחה ודרומה. לפי תוכנית סלאם פיאד הערבים יתחברו דרומה לבדואים ומזרחה לירדן, וכך ייצרו רצף טריטוריאלי שהולך דרך כל שדרת ההר, ממשיך מזרחה לירדן ויורד דרומה עד עזה. לכל מי שגר ביישוב יש חלום לגור בבית קבע משלו. אבל בשביל למנוע מהערבים לממש את תוכנית פיאד, אנחנו מוכנים לגור בבתי עראי כמה שיידרש, ובינתיים - הקבע שלנו זו הקהילה והאנשים שבה. ברור שזה קשה. מדובר על משפחות גדולות שגרות תקופות ארוכות במבנים יחסית קטנים, ישנים ועראיים, והרצון להתקבע ולבנות את בית החלומות שלנו גדול.

אבי ע"ה הוריש לנו עצי רימונים שגדלו בגינה בבית הוריי. את העצים הללו קשה לנו לשתול, ואותם אנו שומרים בעציצים גדולים. אבל שותלים עצים אחרים - בידיעה שאנשים אחרים ייהנו מהם. גם ההשקעה בבית עראי קשה, כי כל הזמן יש את המחשבה שאתה משקיע במשהו זמני שאיננו שלך. אז מצד אחד אתה משקיע בשביל שיהיה נעים לחיות, ומצד שני אתה משקיע בעיקר בריהוט - משהו שיותר קל להעביר. לפני כמה שנים חירות הקימה סטודיו לסדנאות נגרות, והיה צריך מקום שיהיה אפשר לעבוד בו - אז סגרנו בסגירת חורף את הפרגולה שבה היינו בונים את הסוכה, ובסוכות אנחנו מורידים את הכיסוי העליון והופכים אותה חזרה לסוכה.

בסוכות, יש לנו מנהג משפחתי לעבור כל המשפחה לישון בסוכה. כשאנחנו חוזרים הביתה אחרי החג, אנחנו מרגישים שגם קרוואן זמני הוא קבע ביחס לסוכה. בינתיים אנחנו חולמים על בית הקבע, ומנצלים את הזמן בקרוואן להבין ולחדד לעצמנו מה אנחנו רוצים שיהיה בבית הקבע שלנו שיהיה בקרוב, בעזרת ה'.

הימנותא

מַעֲשֶׂה בְּשִׁנֵי בְּרֶזֶנְטִים

הדסה רינת כהן

מַעֲשֶׂה בִּשְׁנֵי בְּרֶזֶנְטִים
שֶׁנִּתְלוּ בְּאֵילוֹן
הוּא פִּרְסֵם לוֹ לַמְבּוֹרְגְנִי
הִיא פִּרְסֶמֶת לְמָלוֹן.

הוּא נִמְרַח מִלּוֹא הָעַיִן עִם הַדֶּגֶם הֶחָדִישׁ,
הִיא נָפְשָׁה עַל שִׁפַּת בְּרֵכָה וְשָׁלְטָה עַל כָּל הַכְּבִישׁ.

אוֹטוֹסְטָרָדָה אֲנוֹשִׁית,
שֶׁל פָּגוּשׁ אֲלֵי פָּגוּשׁ,
נָשְׂאוּ עֵינַיִם מְקֻנְאוֹת
אֶל הַשְּׁנַיִם שֶׁבָּרֹאשׁ.

הוּא דְּגְמַן חַיֵּי שׁוּפּוּנִי
הִיא כֹּה אָהֲבָה לָנוּחַ
אַךְ תּוֹךְ שְׁבוּעַיִם
שְׁנֵי מַגְ'נוּנִים
הֶסִירוּם מֵעַל הַלּוּחַ.
וּבְרֶזֶנְט וְגַם בְּרֶזֶנְטָה
נִגְלְלוּ כְּמוֹ בַּפַּיִד,
לֹא יָדְעוּ שֶׁבַּפְּלָנְטָה,
עוֹד נוֹעַד לָהֶם תַּפְקִיד.

שְׁנֵי בְּרֶזֶנְטִים, הֵי סוֹסֵיטִי, פְּרָיִם לוֹקְיֶשֶׁן, לֹא פָּחוֹת,
מָצְאוּ עַצְמָם הוֹפְכִים לְבַיִת, שֶׁל כְּפָה וּמִטְפָּחוֹת.

עַל אַדְמַת טָרְשִׁים שׁוֹמְרוֹנִית,
אוֹ אֶל מוּל הָרֵי מוֹאָב,
עִם בְּרֶזֶנְט שֶׁל בֵּית מָלוֹן, הֵם מְשַׁנִּים אֶת הַמַּצָּב.

בְּרֶזֶנְט שֶׁל בַּנָּק,
שֶׁל בַּנָּק אַחֵר,
שֶׁל מַרְגָּרִינָה,
שֶׁל מַשְׁכַּנְתָּא,
חַיִּים עִם לַמְבּוֹרְגְנִי בְּתוֹךְ דִּיר עִזִּים בְּצַוְתָּא.

בְּרֶזֶנְט בְּאִינְגְלִישׁ
מוּל הַבּוּרְסָה,
בְּרֶזֶנְט תַּכְשִׁיר
נֶגֶד קְרָחַת,
נֶאֱחָזִים
בֵּין הַסֶּלַעִ֯ים שֶׁל הָאָרֶץ הַמּוּבְטַחַת.

כֵּן כָּךְ נִקְבַּעַת הַהִיסְטוֹרְיָה
שֶׁנִּכְתֶּבֶת לָהּ כְּעֵת
כְּשֶׁעוֹד זוֹג מֻקָּם לוֹ בַּיִת,
תַּחַת יְרִיעוֹת בְּרֶזֶנְט.

שָׁלַל בְּרֶזֶנְטִים, גְּרוּמֵי שֶׁמֶשׁ, פְּרָיִם לוֹקְיֶשֶׁן, לֹא פָּחוֹת
לְבָנִים מִן הָאֶבֶק, מְרוּטִים מִן הָרוּחוֹת,

כַּאֲהָלִים נָטַע ה׳ עַל פִּסְגַּת מִישׁוֹר בּוֹדֵד,
לֹא בְּרֶזֶנְט
יְהֵא שִׁמְכֶם,
לוּ יְהִי -
אֹהֶל מוֹעֵד.

אפרתה 98
ללמוד בבית טוב
בירושלים

ללמוד לתואר עם נשמה באווירה של מדרשה

מדרשת **בדרך אפרתה** מאפשרת לך
ללמוד הוראה במסגרת תורנית עוטפת,
מתוך מבט אמוני עמוק, כי למה לא
לעשות גם וגם.

בין המרצים: הרב ליאור אנגלמן, הרב
עמוס נתנאל, הרב יורם אליהו, הרב חגי
שטמלר והרבנית אילה פרידמן.

לימודי חינוך
מקצועיים
לתואר ראשון

ליווי אישי
ורוחני צמוד

הכנה לעולם
השידוכים

✦ נותרו מלגות אחרונות ✦

לייעוץ והרשמה: 1800-800-204 | rishum@emef.ac.il

אמונה - אפרתה מכללה אקדמית לחינוך ולאומנויות
www.efrata.emef.ac.il | רח' בן יפונה 17, ירושלים |

אזמין למעודתי אושפיזין עילאין

רבנים מספרים על
הדמות שהיו שמחים
לארח בסוכתם

הרב אברהם וסרמן

דעתיה דרביה

הרב אברהם שפירא זצ"ל
ראש ישיבת מרכז הרב,
לשעבר הרב הראשי לישראל

לא קאי איניש אדעתא דרביה עד ארבעין שנין (עבודה זרה, ה,ב). לדעת סוף דעתו ותבונתו עד מ׳ שנה (רש״י).

נראה כי אין הכוונה במשפט זה לומר שלפתע, בשנת הארבעים לפטירתו, בבת אחת יעמוד אדם על דעת רבו. אלא שבמשך כל אותן ארבעים שנה הולכת ומתפתחת התורה שקיבל מרבו, מאירה בקרבו ונובטת לכדי תובנות ודרכי חיים.

במלאת ט״ו שנים להסתלקותו של מורנו, הגדול מרבן – ר׳ אברום שפירא זכותו תגן עלינו, נכתבות השורות להלן.

כיוון שהזכרתי תואר, נזכרתי איך היה מלגלג על התארים המחולקים ביד רחבה, והיה רגיל לומר לנו שבהיותו תלמיד ישיבה קטנה היה בטוח שהר״מ שלו הוא רשכבה״ג [=רבן של כל בני הגולה], ומוסיף – והיו לי ראיות לזה...

א. תפילין קמנחא

בשאלונים מסוג מסוים מופיעה השאלה – איזה טיפוס אתה. על המשיב למלא את המשבצת הנכונה, האם הוא מאיר־פנים ושמח, או חמור־סבר ועצוב מן הצד השני. האחרונים מכונים בעגה הישיבתית – צו״לרים. צדיק ורע לו. כלומר, מי שכל העת רציני, כמעט ואינו מחייך, קל וחומר לא צוחק. דמות קודרת, המשדרת רצינות רבה כובד ראש, יראת־שמים, מסירות ואחריות. אך שמחת החיים ממנה והלאה. כל אירוע הוא בסיס להארה או הערה של מוסר, תוכחה, חשבון נפש וכיוצא באלה.

יש מן הצד האחר את הטיפוס השמח, העובד את ה׳ בהתלהבות, הממלא פיו שחוק בהנאה של לימוד, בהארת פנים מתוך סברא טובה, בתובנה של שמחה הנובעת מתוך אירועים הנקרים על דרכו.

חכמים נזהרו מאוד מלהרבות שמחה מחשש להוללות וקלות־דעת. זאת למרות שמצווה היא לעבוד את ה׳ בשמחה. נראה שמחוץ למעשי־המצוות עצמן, הרי שהשתדלו להיות במצב של רצינות וכובד ראש. כך הזהירו ״שחוק וקלות ראש – מרגילים את האדם לערווה״.

לכן בשני סיפורים בגמרא מצאנו חכמים הגוערים בתלמידיהם על שהיו במצב רוח שמח במיוחד, כיוון שחששו מפניו. ״ר׳ ירמיה הוה יתיב קמי דר״ז, חזייה דהוה בדח טובה, אמר ליה: וגילו ברעדה כתיב. אמר ליה: תפילין מנחנא. אביי הוה יתיב קמיה דרבה, חזייה דהוה יתיב וקא בדח טובא. אמר ליה: לא סבירא ליה מר בכל עצב יהיה מותר, אמר ליה: אנא תפילין מנחנא״ (ברכות ל,ב).

כלומר, ההרגשות הגופניות משפיעות על השכל, אפילו כשהוא מרכיב דומיננטי באישיותו של אדם. לכן יש לחשוש שאם השמחה מתפרצת, אולי תשתלט על השכל ותהפוך לשמחה בהמית. אמנם, התפילין של יד המכוונים כנגד הלב, משכן הרצון, ותפילין של ראש המכוונים כנגד השכל,

תמיד התפלאנו והתפעלנו מהמעברים הללו שנראו לנו בלתי־אפשריים. אבל מי שקשר התפילין קושר את אישיותו ומעשיו – יכול גם יכול להכיל שתי תנועות נפשיות הפוכות אלה.

משכן המחשבות, מקרינים את הארת התורה, ומצילים את השכל מנטיות הגוף. לכן כשאדם עטור בתפילין, ראוי הוא להתיר את הרחבת השמחה.

אמנם אפשר היה לחשוב שבכל זאת עדיף לצמצם את השמחה, כפי שנאמר ״בכל עצב יהיה מותר״. אבל התשובה ״תפילין מנחנא״ דוחה אפילו הצעה זו. כיוון שבאמת השמחה איננה סוג של מותרות, אלא היא שלימות לנפש, וצמצומה הוא חיסרון. השמחה מוסיפה שלימות לאנשים העוסקים תמיד בחכמה ועבודה, **שכל שיהיה לבם יותר רחב משמחה יטיבו יותר לעצמם וזולתם** (ע״פ עין איה, שם).

כך ממש ראינו אצל ר׳ אברום.

יכול היה מיד לאחר תפילה מלאה יראה ורצינות, לענות לשואל תשובה שתגרום לו לצחוק. כך גם להפך, תוך כדי דיון שיש בו מילתא דבדיחותא, סיפור ירושלמי עסיסי ומעשיר, יכול היה לפתע ללבוש ארשת פנים רצינית במיוחד, בתגובה לדברים שיש להגיב עליהם בחומרה. כך מדי יום ביומו, כשבאנו לשאול שאלות, מעולם לא ניתן היה לצפות מראש אם נקבל גערה או חידוד המעלה בת־שחוק על פני השואל, ולעתים שניהם גם יחד.

תמיד התפלאנו והתפעלנו מהמעברים הללו שנראו לנו בלתי־אפשריים. אבל מי שקשר התפילין קושר את אישיותו ומעשיו – יכול גם יכול להכיל שתי תנועות נפשיות הפוכות אלה.

ב. גערת חכם

״כי סליק רבין אמרה לשמעתיה קמיה דר׳ ירמיה, ואמר: בבלאי טפשאי, משום דיתבי בארעא דחשוכא אמריתון שמעתתא דמחשכו״ (פסחים לד,ב). שמעתתא דמחשכן – כשאין יודעין טעמו של דבר בודין מלבם טעם שאינו (רש״י).

אותו האמורא, ר׳ ירמיה, היה מגנה את בני בבל שיושבים בארץ חשוכה ואומרים הלכות ׳חשוכות׳ כלומר, ממציאים טעמים לא נכונים להלכה, וממילא טועים בהבנתה. כלומר, אישיותו השמחה במיוחד כללה גם גערה באחרים כשראה בכך צורך. הצורך הוא להעמיד תלמידים טועים על טעותם, ולהניאם מדרך בעייתית של המצאת תורה שאין לה בית אב.

כך ראינו אצל ר׳ אברום. כשמדי פעם היו מתפרסמים ענייני הלכה והדרכה לציבור מפי רבנים צעירים ש׳בדו מליבם׳ טעמים שאין להם בית־אב, וחמור מכך – התפרצו להורות במקום שיש גדולים מהם, היה משתמש בכינוי הלעגני ׳רעבעלעך׳, כלומר מין אדמו״רים קטנים של חסידים. השומע עלול היה לטעות ולחשוב שהדברים פוגעניים ולא מתאימים לאמרם, בוודאי לא כשיוצאים מפיו של כהנא חשיבא דארץ ישראל (ע״פ גיטין נט,ב). אבל כשהדברים נוגעים להלכה – אין משוא פנים, ויש למנוע טעות גם כשהסגנון קשה לשמיעה.

תלמידיו ותלמידי תלמידיו ינצרו בליבם את זכרו המאיר, הגוער ומלטף, המטיל מורא והמשמח. זכרון הלוחץ על שק הדמעות שבעיניים, ובה בעת מותח את קו־השחוק על השפתיים.

הרב קלמן מאיר בר
הרב הראשי לנתניה

הרב שהשלום שלו

הרב שמחה הכהן קוק זצ"ל לשעבר רב העיר רחובות

דומה שאין מתאים מדמותו של הרה"ג שמחה הכהן קוק זצ"ל שנסתלק השנה, להתארח בסוכה - 'סוכת שלום'. הרב קוק ידע לאחד תמיד את הקטבים השונים, וליצור את האחדות הנדרשת.

דוגמא לכך, עת שימש הרב קוק כראש ישיבת בני עקיבא נתניה, התאמץ הוא מאד לאחד את כל המפלגות הדתיות, לסיעה אחת, כאשר הוא עומד בראש הסיעה המשותפת. ואכן מפלגה זו נחלה הצלחה כבירה במערכת הבחירות.

גם כרבה של העיר רחובות ידע שמחויבותו לדאוג לכל בני העיר - חילונים כדתיים, ספרדים כאשכנזים. לא היה בית ספר, חילוני כדתי, שהרב לא פקד אותו לומר שם את דבר ה' זו הלכה. וכמו שנאמר על אסתר המלכה "מלמד שכל אחד נדמה לו כאומתו", שכן ידעה אסתר לדבר עם כל אומה ואומה - כך ידע הרב לדבר לכל קבוצה בלשונה שלה, והכיר היטב את אורחות חייה.

נלוויתי פעם לרב כאשר הלך לדבר לפני החגים בקיבוץ גבעת ברנר, השתוממתי מהמראה, כיצד בני קיבוץ שותים בצמא את דברי הרב. בימים שלפני ראש השנה היה הרב עורך מסע הרצאות בכל בתי הספר כדי לקרב בנים אל אביהם. פעם הרצה בבית ספר חילוני לפני ראש השנה, אך לא הספיק להרצות בפני כל בית הספר, והמנהל יעץ לו שידבר בפני שאר התלמידים בימים שבין יום הכיפורים לסוכות. הרב נטה להסכים לכך, אך למחרת חזר בו, שכן נזכר שבשנה שעברה ניגש אליו אחד התלמידים ואמר לו שהשנה הוא צם ביום כיפור הודות לשיחה שהשמיע הרב בפני הכיתה. לכן ביקש הרב להרצות בימים שבין כסה לעשור. אולי יצומו עוד נערים ביום הקדוש.

אכן, הרב זרזני פעמים רבות לזכור שרב צריך לדעת שהוא רב של כולם ללא יוצא מן הכלל. כאשר רבן גמליאל הלך לפייס את רבי יהושע אמר לו רבי יהושע: "אוי לו לדור שאתה פרנסו ואוי לה לספינה שאתה קברניטה". הראי"ה בעין אי"ה ביאר את כפל התארים "קברניט" ו"פרנס", והסביר כי מנהיג צריך להיות כקברניט של ספינה, שיודע לנווט את הספינה לחוף מבטחים ומראה לה את כיוונה הנכון, אך יחד עם זאת צריך להיות גם כפרנס, הדואג לכל יחיד ויחיד.

דומה שהנהגה זו הייתה ברב קוק: מחד גיסא ידע ונלחם על כיוונה של האומה לבל תאבד את דרכה. כך היה בעת ההתנתקות מגוש קטיף, כשנלחם בכל עוז לבל יתנתקו מחבל ארץ זה, וגם על הריסת בתי הכנסת הוא קידש מלחמה אף בפני בתי המשפט. תמיד העצים את המתיישבים בגוש קטיף, והיה להם למורה ולמשענת רוחנית. אך יחד עם זה, דאג לכל יחיד ויחיד.

כל בחור ישיבה שנקרה לדרכו, התעניין בו כדי לסייע לו. כל זוג שנקלע לקשיים, היה הוא להם למשיב נפש. כל בחור או בחורה שטרם מצאו את זיווגם, השתדל מאוד לסייע להם. שולחן השבת בביתו היה תמיד הומה מאורחים שחפץ לקרבם - גרים, בעלי תשובה, בני חו"ל שבאו לשהות בארץ, וכולם הרגישו שם בחמימות המשפחתית של משפחת הרב קוק.

הרבנית פנינה שפירא ע"ה, אשתו של מורנו הרב אברהם שפירא זצ"ל (הרב הראשי וראש ישיבת מרכז הרב), גדלה והייתה בת בית בביתו נאוה קודש של מרן הראי"ה זצ"ל, והיא סיפרה שהדומה מכולם לדמותו המאירה של הראי"ה היה הרב שמחה קוק - במראהו, בזיו פניו ובנועם הנהגתו. אכן, דמותו של מרן הראי"ה הייתה תלויה מעל ראשו והדריכה את הנהגתו, הן האישית והן הרבנית.

כך בכל שנה בימים שלפני פסח, ימים עמוסים לכל רב, היה הרב פונה לחנויות בעירו שאינן כשרות, נכנס לכל חנות ומעניק להם חבילת מצות, ומסביר להם בנועם שיחו את חשיבותו ומשמעותו של חג הפסח, ומבקש בתחנונים לבל ימכרו חמץ בחג, ואכן דבריו שיצאו מלב טהור השפיעו רבות על המוכרים.

כאשר הגיע הרב קוק לעיר רחובות, שמירת השבת במרחב הציבורי לקתה בכפליים, בתי הקולנוע פעלו כהרגלם, בתי העסק והמסעדות היו פתוחים, והרב קוק במרץ בלתי נדלה נפגש עם כל חבר עירייה בנפרד, כמובן שגם עם ראש העיר, וביקש לדבר על ליבם שיחוקקו חוק עירוני שבשבת, שלפחות בטבורה של עיר, ירגישו את נועם השבת. נפגש הוא בנפרד עם בעלי בתי הקולנוע, ואכן, בדבריו שיצאו מלב טהור ובמסירות נפש של ממש, עלה בידו לסגור את מרב העסקים ואת בתי הקולנוע. וגם אלה שנשארו פתוחים, תדיר היה נכנס אליהם וממשיך להפציר באומרו כי אין ייאוש בעולם משום יהודי.

כרבה של העיר רחובות ידע שמחויבותו לדאוג לכל בני העיר - חילונים כדתיים, ספרדים כאשכנזים. לא היה בית ספר, חילוני כדתי, שהרב לא פקד אותו לומר שם את דבר ה' זו הלכה.

אין לדעת האם התכוון הרב הנערץ אל נשוא האושפיזין של הלילה או אל מארחו או אל שניהם גם יחד. מכל מקום, הדגיש אבא, מחזה זה חזר ונשנה בסוכתו של 'הזיידע רבי דוד' (כפי שקראנו לו בביתנו) מדי שנה.

הרב יאיר וינשטוק

ה"זיידע רבי דוד"

במעלות דפנה

האדמו"ר
רבי דוד מלעלוב זצ"ל

מאז ילדותי, מדי שנה בליל הושענא רבה מלווה אותי תמונה קבועה:

אבא ז"ל יושב בסוכה הצנועה והמקושטת בטוב טעם בשושנים ושרשראות של פעם מנייר צבעוני מבריק וחסר יומרות ונצנצים, מהדור שלפני הצלופן, תמונות וציורי גדולי הדורות והציור הילדותי המלבב של "בסוכות תשבו 7" שציירה בתום לבבה אחיינית שלי בגן הילדים, כאשר מעל הכל מתנוססת רקמת בד לבנה וחוט אריגה כחול של ילד פולני עם כובע 'קולפיק' לראשו, מזכרת מימים רחוקים של סבים וסבתות מנוחתם עדן.

בליל הושענא רבה החל אבא לבעור ככבשן מיד עם שובו מבית הכנסת הסמוך בבתי מונקאטש מקריאת 'משנה תורה' וארוחה חטופה לפני אמירת כל ספר התהלים כנהוג, והוא היה מספר את הסיפור המסורתי אותו שמע מפי הרה"ג רבי שמואל אהרן שזורי ז"ל, זקן חסידי לעלוב והמזכיר הראשי והראשון של הרבנות הראשית, שהיה עד ראיה ושמיעה:

בעיר העתיקה של ירושלים ישב לו סבא, הרבי הקדוש רבי דוד'ל (רבי דוד צבי שלמה) מלעלוב בסוכתו בליל הושענא רבה, כאשר רבה של ירושלים הגאון הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד הגיע לבקרו כמדי שנה דווקא באותו לילה שהוא ליל האושפיזא של האדמו"ר. הגרי"ח זוננפלד היה נעמד על פתח הסוכה במורא מפני הדר גאונו של הרבי הדומה למלאך, ומתיז מפיו בהתרגשות לאט ובהטעמה את המשפט הבא:

ד-ו-ד מ-ל-ך י-ש-ר-א-ל ח-י
ו-ק-י-י-ם ! ! !

אין לדעת האם התכוון הרב הנערץ אל נשוא האושפיזין של הלילה או אל מארחו או אל שניהם גם יחד. מכל מקום, הדגיש אבא, מחזה זה חזר ונשנה בסוכתו של 'הזיידע רבי דוד' (כפי שקראנו לו בביתנו) מדי שנה.

מטבע הדברים - היה אומר לי אבא מדי פעם - יכול אתה להתגעגע לאדם שהכרת ולא ראית אותו שנים רבות, אבל לא לאדם שלא ראית אותו מימיך. ואילו אני, שנולדתי שנתיים לאחר פטירת זקני אבי-אמי האדמו"ר רבי דוד'ל, אכול געגועים אל דמותו העילאית מבלי שראיתיו בעיני בשר, יען כי כל ימי גדלתי בין האנשים שהכירו אותו וכה הרבה דיברו ממנו עד שדומה עלי הדבר כאילו ראיתיו במו עיניי וחייתי בצלו.

ואני הקטן ששמעתי מאבא ומאחיו הבכור דודי הגה"צ המקובל וביותר מן האדמו"ר הקדוש רבי משה מרדכי מלעלוב על דמותו של סבא-רבה רבי דוד'ל, אילו ניתן היה לי הדבר - כמה הייתי רוצה לארח אצלי בסוכה, בשכונת מעלות דפנה הירושלמית, את 'הזיידע רבי דוד'. שיבוא אלי בליל התקדש יום הושענא רבה, יחד עם רבי חיים זוננפלד, ואראה גם אני איך עומד הגרי"ח זוננפלד ומשמיע את המילים לאט ובהטעמה:

ד-ו-ד מ-ל-ך י-ש-ר-א-ל ח-י ו-ק-י-י-ם ! ! !

בשהלכה ומקצועיות לפעימות.

הרב רן כלילי • ד"ר נתן סטולוביץ'
הרב דודי פוטש • ד"ר מולי גרוסמן
ד"ר אריה אשדת • יניב דגן • משה שרון
הרב אלון חזני • אלעד חמיאל
הרב ברוך הרניק

הדרכה הלכתית: הרב זכריה בן שלמה שליט"א
הרב אמיר ממן שליט"א

תעודה מוכרת על ידי
הרבנות הראשית לישראל

קורס משולב
פרונטלי, ZOOM ודיגיטלי

17 מפגשים
20:00-22:30

המפגשים הפיזיים
יתקיימו בקרית גת
בימי שני

2,600 ש"ח
(עד 10 תשלומים)
ניתן לשלם
מכספי מעשר

לפרטים והרשמה >> 058-6643872

פעימות
מרכז לטהרה חברתית

יום שלישי ט"ז תשרי תשפ"ג, א' חוה"מ סוכות

ישיבת ההסדר רמת גן, רח' אצ"ל 39

17:00	הרב אריה הנדלר	הרב פרץ איינהורן	
18:00	הרב בן ציון אלגאזי	הרב יהושע שפירא	הרב אלי שיינפלד
19:00	הרב יוני לביא	הרב שמואל אליהו	הרב אסף נאמבורג
20:00	התכנסות מרכזית // מו"ר הרה"ג הרב יעקב אריאל שליט"א		

דברי ברכה - עו"ד מנחם דוד סגן ראש העיר

שמחת בית השואבה

עם להקת זמרת הארץ

להקת זמרת הארץ
ניגון יהודי שמח

עיריית רמת-גן
המחלקה לתרבות תורנית

ישיבת ההסדר
רמת-גן

סרקו והרשמו

או חפשו בגוגל- בכל לבבך נוער

עיריית רמת־גן
המחלקה לתרבות תורנית

להאיר את העיר
ישיבת ההסדר
רמת-גן

בכל לבבך
יום עיון בעבודת ה'

ליל לימוד

הושענא רבה

מוצ"ש כ' תשרי תשפ"ב (15.10) בישיבת רמת גן, האצ"ל 39

גברים

בהיכל הישיבה בקומת הכניסה (עזרת נשים פתוחה)

22:00	הרב ניר יעקב מס
23:00	צביקי הירש
23:45	הרב חיים נבון
00:30	הרב יהושע שפירא
01:30	הרב ליאור לביא
02:15	הרב דני סטיסקין
03:00	הרב בן ציון אלגאזי
03:45	הרב אוריה פלדמן

נשים

באולם הישיבה בקומה מינוס 1

22:00	מיכל וולשטין
23:00	הרב יהושע שפירא
00:00	הרבנית נעמי שפירא

כיבוד ושתיה בסוכת הישיבה
עלות השתתפות בכניסה: 20 ₪
חיילים/שי"ל/בני"ש 10 ₪

מחכים לכם!

04:30 התוועדות עם עמיק נחושתן

05:30 תפילת שחרית חגיגית

הקפות שניות

במוצאי שמחת תורה החל מ-21:30
עם תזמורת "זמרת הארץ"

הכניסה חינם | עזרת נשים פתוחה
פרטים חשובים ודרכי הגעה באתר הישיבה yrg.org.il

בריאיון חגיגי לכבוד חג הסוכות מספר יונתן רזאל על הילדות במשפחה המוזיקלית, למה הוא ממשיך להיות אברך בכולל במקביל לקריירה המוזיקלית, איזה דבר טוב הוא לקח מפרשת הסלוטייפ ועל ההכנות המיוחדות שלו בציפייה לביאת המשיח

אברהם בנימין

צילומים: יצחק הרץ / יניב יצחק

קומדות

של
יונתן רזאל

לא קל

לתפוס את יונתן רזאל לריאיון עומק, קל וחומר בתקופת החגים העמוסה, בטח כשהוא מופיע לאורך ערבי השבוע, במקביל ללימוד גמרא בכולל בשעות הבוקר. אבל בסוף הצלחנו, אי שם בשעת לילה משוגעת סמוך ליום כיפור, כשניחוחות הסוכה וארבעת המינים גם הם אוטוטו כאן.

"קודם כל", הוא פותח, "ויהי נועם השם אלוקינו עלינו - שלא תצא תקלה ושנזכה רק להגיד דברים שעד כמה שאפשר פותחים את הלב ומקרבים ועושים נחת לפניו", ועם התחלה כזו אנחנו צוללים לשמוע ממנו על העבודה שלו במהלך תקופת חגי תשרי. ולא, אין הכוונה לעומס העבודה שחווים האמנים באחת מתקופות השיא של השנה.

"התקופה הזו מאוד עמוסה מכמה בחינות. יש המון הופעות של אירועי סליחות, וממש עכשיו הוצאתי שיר חדש שעבדתי עליו הרבה זמן. זה חודש וחצי כזה שבלי עין הרע מאוד חובק מצפון לדרום. הכל תוך כדי הרבה ריצות חיצוניות ופנימיות, אז 'העבויידה' שלי היא קודם כל לנסות לשמור על הפוקוס העיקרי שלי, פוקוס של מה השם רוצה ממני בימים האלו, איפה אני נמצא בלב ובנפש ובהתכוננות שלי לקראת השנה הזאת, לעבור את חגי תשרי עם האורות שלהם - ולהבין מה נדרש ממני ברמה הפנימית הרוחנית, האמונית התורנית. אני קצת כמו מישהו אחד שחותר להגיע ליבשה מתוך הים, ותוך כדי זה צריך לזכור כל הזמן שבכלל הפוקוס צריך להיות על דברים אחרים. זה מקום שאני מנסה להיות בו, להתפלל עליו, לייחד איזה זמן ולהיות בזה".

כלומר, בתוך כל הרעש הלבן מסביב למצוא רגעים של קול דממה דקה.

"כן, ממש ככה. דווקא משהו בלחץ החיצוני הזה מרים קצת את האדרנלין ומאפשר באמת לבחון דברים למרות שזה זמן של רצוא ושוב. יש אפשרות לבחון דברים עמוקים מתוך יישוב הדעת ובחינה עמוקה, עם הרבה הקדשת זמן והתבודדות, אבל אני למדתי בחיים שלי שיש איזה מין סוג אחר של איכות בכל התקופה הזו. יש משהו סוער, הרבה לימוד, הרבה נסיעות, הרבה התעסקות טכנית בעולם הזה. אבל עם זאת יש ניסיון כל הזמן לכוון את המצפן הפנימי, לראות שאתה במקום הנכון.

"זה קצת כמו שדה קרב", הוא ממחיש. "אין לך חצי שעה, אלא יש לך דקה שאתה צריך לקבל בה החלטה מאוד מהירה ומאוד טובה ולפעול מאוד מהר. במצב כזה, כל דקה היא כמו קריסטל. אני מרגיש ברמת תפעול מאוד גבוהה, שכמובן מקשה באופן מסוים, אבל היא גם עוזרת.

"כתוב בספרים שבהושענא רבה יש את חיתום הדין הסופי - ובעצם זה בדיוק אותו ענייין", מוסיף יונתן. "דווקא בתוך כל ההקפות והסוכות והריצות וריבוי הפרטים והעשייה והבישולים לשמחת תורה, דווקא אז נחתם הדין. ובתוך הדבר הזה צריך גם להיות במקום פנימי שאתה מוכן לזה שהנה עכשיו ממש נחתם הדין".

אם אנחנו קופצים לחג הסוכות שעניינו שמחה, אני רוצה לקחת אותך למקום של עבודת השמחה ולהביא את הטיפים שלך כאמן. כי הרי הרבה פעמים אפשר להגיע לאירוע בלי שמחה פנימית ואין ברירה, מוכרחים לרקוד. מהניסיון שלך, איך 'מגייסים' את עבודת השמחה? איך משמרים אותה?

"בראש ובראשונה, כשאני מופיע אני רוצה לגעת בלב של אנשים, וכשאני לא במגע עם הלב שלי, אני לא מסוגל לגעת בלב של מישהו אחר. זה נהיה יותר מדי רחוק. כשאתה במצב של 'תמסורת רגשית' עם הקהל, אתה לא יכול להיות בחסימה רגשית. עם השנים למדתי שאני חייב להיות במגע עם זה, גם אם זה דבר מורכב או עמוק או מציק. אם אני מדחיק לגמרי משהו שמטריד אותי, אני לא מסוגל לתת משהו.

"אבל עזוב רגע את ההופעות. אני חושב שזו אחת העצות הטובות להיות בשמחה ועצה כללית לגבי החיים. אדם נמצא במצב מורכב - משהו מטריד אותו, והוא כרגע 'צריך' להיות שמח, זה יכול להיות גם עם ילד שחוזר מהגן עם איזה סיפור, ואתה פשוט מוטרד מאיזה עניין או מהבנק ועכשיו הבן שלך צריך את תשומת הלב שלך ואין לך שום אפשרות כרגע לערבב אותו עם הבנק או עם הקושי שיש לך, אז קודם כל צריך להיות במגע עם זה.

"כשאני מדבר עם הילד שלי, ויש עוד ילד שאני מחזיק אותו ביד השניה וגם הוא צריך את תשומת הלב שלי, אז אני מתמודד עם שניהם ועושה ג'אגלינג. אותו דבר גם במקום האישי שלי. בצד אחד אני מכיל ומחזיק את הצד הכואב, 'אני מבין שכואב ועכשיו אנחנו על הבמה, צריך טיפה להרגיע את זה, ונדבר על זה אחר כך'.

"כשהייתי צעיר יותר אז הייתי יותר במקום של הדחקה. זה כמו שיש לך ילד שבוכה ואתה אומר לו 'אללה עזוב שטויות, תתקדם'. והיום אני מבין שזה לא רק קצת אכזרי אלא גם פשוט פרקטית לא עובד. היום, כמו שאני אומר לילד שצריך אותי 'אני איתך, בוא נרקוד, בוא נכין איזו עוגייה', אז כשאני במקום של כאב אני עושה גם משהו שהוא ביניים: משתדל לא להגיד לעצמי 'יונתן תהיה בשמחה' או 'אל תתייחס לכאב', אלא להימצא באיזושהי תשדורת ובסוג של שיח - והרבה פעמים דווקא ההתנהלות הזו יכולה לתת לי איזה שהוא כוח שאיתו אני בא להופעה. להגיד איזה משפט אמיתי: 'חבר'ה אני עובר משהו לא פשוט עכשיו ובואו נתעודד יחד עם השיר הבא'. אני אקח את זה לאיזשהו מקום שממנו אני איושע".

כלומר, להשאיר את זה נוכח?

"בדיוק. לפעמים גם צריך להתעלם ולשים איזשהו חיץ, אבל לרוב, במיוחד שהעבודה שלי היא במישור הרגשי, אז לחיות באיזשהו סוג של חסימה זה לא אפקטיבי. אפשר להשתמש בכוח הזה של המורכבות והקושי, ולבוא משם למשהו מאוד מאוד אמיתי ומרגש, ואפילו לשמחה. אם בהופעה אני מרגיש לא טוב עם עצמי, אז לא אתחיל בשירי שמחה מופרעים, אלא מתוך ניגון של רגש וכיסופים, ומתוך זה עולים למעלה".

איפה יצא לך להשתמש בדבר כזה?

"עליתי לא מזמן להופיע באולם חדש שבעצם חנכנו אותו לראשונה. רגע לפני שהתחלנו לנגן, פשוט כל המערכת של הסאונד והתאורה קרסה, על השיר הראשון. עמדתי בסוג של עירום וחוסר כל מול 500 איש שהיו שם. אז השתמשתי בטכניקה הזו. אמרתי 'אוקיי, אני פה'. זה סוג של אסון. יכולתי לשבור את הכלים או להתעצבן או להגיד 'חבר'ה מצטער, נתחיל את ההופעה בעוד כמה דקות', אבל במקום זה לקחתי גיטרה שהייתה מונחת בצד, התיישבתי על קצה הבמה ואמרתי 'חבר'ה, בואו, עד שהדברים יסתדרו אני אספר לכם סיפור'. לקחתי את זה קצת כמו גלישה, וזה באמת היה נורא מצחיק וכיף בסופו של דבר".

יש תורה של רבי נחמן שאומר על "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה", שחוטפים את השמחה לתוך המעגל וממילא היגון מסתלק.

"נכון מאוד. יש לאהרן אח שלי שיר שהוא כתב על זה".

"איזה שיר מדהים, תמסור ד"ש ליונתן"

אם כבר הזכרנו את אהרן, כמעט מיותר לציין שמשפחת רזאל היא משפחה מוזיקלית כל כך מוכרת, כמעט כמו משפחת בנאי. יונתן ואהרן נולדו בארצות הברית, וכשההורים, מיכה וקרול, שהכירו באוניברסיטה בארצות הברית, חזרו ארצה והתיישבו בשכונת נחלאות, החלה המשפחה בתהליך הדרגתי של חזרה ליהדות.

הילדים, יונתן, אהרן, ריקה ויהודה, החלו בגיל צעיר בלימודי מוזיקה אינטנסיביים בשלל כלי נגינה - פסנתר, חלילית, קונטרבס, כינור, חליל צד וכתיבת מוזיקה, ובשלהי שנות השמונים גם הופיעו

יחד בלהקה משפחתית מוכשרת במיוחד, שנקראה, איך לא, 'להקת רזאל'.

"המוזיקה היתה סוג של מפעל משפחתי. משהו שגדלנו איתו ברמה של עמל מטורף. פעם שאלו את אהרן באיזה ראיון, איך זה שכולנו קצת התחזקנו בכיוון החרדי-חרד"לי. אז הוא אמר שגדלנו בבית חרדי, בית חרדי למוזיקה. לא גדלנו כאמנים בכלל, לא היה את הקטע הזה של 'יונתן כותב שיר', 'אהרן האמן', או ריקה או יהודה האמנים; גדלנו בתוך זה שכולנו מנגנים ויוצרים ומשתפים פעולה. מתאמנים ביחד, מופיעים ביחד. הדבר הזה יש בו עוצמה מאוד גדולה. אם תתבונן גם על החיים שלי וגם של אחי, אנחנו לא חיים כסוליסטים. אני זוקף את זה הרבה לזכות הדבר הזה.

"אני לא איזה ילד שגילה בגיל 16 שהוא הולך לכתוב שירים. גדלתי בבית שכולם ניגנו בו וכולם יצרו בו ושיתפו בו והופיעו בו, וזה יצר אווירה שלפעמים היתה באמת נוקשה ומורכבת מבחינת העומס, אבל זה גם יצר יחס של אהבת עבודה ועשיה, וסוג של חריצות מסוימת שאני חושב שקיבלנו מהחינוך שספגנו. יש לי חבר טוב שהוא בן יחיד. אז הוא אמר לי שיש משהו בזה שאתה אף פעם לא צריך להתחלק בשוקולד שלך, ואני אגיד את זה הפוך - יש משהו בזה שתמיד למדתי ביחד עם אח או אחות מוזיקה ופסנתר. זה משהו שלימד אותי מההתחלה לשתף פעולה, וזה אחד הצדדים הטובים. ברור שכשגדלים ועושים קריירות, אז זה דורש רגישות יתר והבנה שכל אחד יש לו קצת את העולם שלו ואת הגבולות שלו ואת הטריטוריה שלו ואת הדברים שהוא אוהב לעשות - אבל הביחד הזה זה משהו שינקנו אותו מגיל קטן ממש".

איזו דינמיקה נוצרת בהווה מאותם ההבדלים שנוצרו ביניכם?

"הרבה פעמים בן אדם פוגש אותי ברחוב ומחבק אותי שעה, 'שמע, השיר שלך ממש גמר אותי. שינית לי את החיים'. אני ככה מהנהן ואומר תודה, ואז הוא ממשיך 'ותמסור ד"ש ליונתן כשאתה רואה אותו'", הוא צוחק. "זה קורה כל הזמן, ויש בזה גם משהו שעוזר לך לעבוד על מידת הגאווה".

"הרבה פעמים בן אדם פוגש אותי ברחוב ומחבק אותי שעה, 'שמע, השיר שלך ממש גמר אותי. שינית לי את החיים'. אני ככה מהנהן ואומר תודה, ואז הוא ממשיך 'ותמסור ד"ש ליונתן כשאתה רואה אותו'", הוא צוחק. "זה קורה כל הזמן, ויש בזה גם משהו שעוזר לך לעבוד על מידת הגאווה".

בוקר סטנדר ערב פילהרמונית

רזאל, אוטוטו בן 50, הוא אב לשבעה ילדים. מאז שהתחתן הוא לומד בקביעות חצי יום בכולל, ורק לאחר מכן מתפנה לעשיה מוזיקלית.

"לא כל אחד יכול, ולא תמיד גם אני יכול - אבל כשהבוקר מוקדש ללימוד, זה בהחלט משנה את פני החיים שלי. "זה החלק הארי של היום שבו כולם מתעוררים ויוצאים ומתחילים להסתער על החיים. אז אתה הולך דווקא לאיזשהו מקום שאתה נפגש עם השם, סוגר את הטלפון. אני מאוד חווה את זה שאת היופי הפנימי אתה יכול לקבל מלימוד תורה, המפגש מול אינסוף חוכמה ויופי אינסופי. חוץ מזה שאתה מקיים את המצווה הכי חשובה בתורה, יש בהחלטה הזו משהו שבונה נכון את הנפש.

"לפני כמה שנים הקמתי עם קבוצה של אברכים כולל בגבעת זאב שנקרא 'שירת הלויים'. אני משתדל להיות בו מדי יום בסדר בוקר. זו קבוצה מאוד מעניינת של הרבה אנשים שעובדים בערב ואחרי צהריים במגוון מקצועות חופשיים, מבנאים ועד בעלי עסקים, הרבה בעלי תשובה. עכשיו הקבוצה התגבשה סביב כמה חברותות שמתחילים את הבוקר בלימוד של דף יומי בעיון, ואחר כך אני לומד שיעורים לעצמי וגם מוסר שיעורים.

"אני בן אדם שמאוד מאוד אוהב ללמוד גמרא", הוא אומר בחיוך ומוסיף עוד כמה 'מאודים' בלי לשים לב. "גמרא ואגדה ומדרש. בגלל שלא גדלתי כדוס, אני עדיין יונק המון המון מללמוד חומש עם פרשנים, ללמוד גמרא בעומק, ללמוד הלכה. מהלחם והבשר מה שנקרא.

"מצד שני", הוא אומר, "לא היתה אף תקופה בחיים שלי שרק למדתי תורה. אפילו אחרי שהשתחררתי מהצבא היום שלי היה חצוי. הייתי לומד, ובמקביל גם יוצא לכתוב, להלחין ולהופיע".

הייתה איזו תקופה שמיצית את המוזיקה והלכת בכלל לכיוונים אחרים – רעיית צאן, לימודי פסיכולוגיה. מה לקח אותך לשם ומה סיים את פסק הזמן הזה?

"זה די היסטוריה, למרות שזה באמת איזשהו משהו שתמיד קיים בי, עד היום. זו היה תקופה של חיפוש פנימי עמוק והרגשתי שאני לא שלם עם המוזיקה שהוצאתי באותו זמן. אחרי הרבה שנים של המון לחץ מקריירה ואימונים, הרגשתי ש'או קיי, הגיע הזמן להמשיך הלאה'. התחלתי ללמוד בישיבות. עברתי כל מיני חיפושים פנימיים. עבדתי בכל מיני עבודות כמו שהזכרת. משהו פנימי אילץ אותי להגיד את זה. לא יכולתי להמשיך לשחק אותה שאני ממשיך על הרכבת הזאת. נותן לה לדהור בי בלי להעיף בזה מבט. זה נתן לי איזשהו סוג של שינוי אזימוט כזה לכיוון אחר בחיים.

"הצורך הזה בלעצור או לכוונן את עצמי קיים אצלי כל הזמן. אני אדם שיוצר וחי מוזיקה וחי עוד הרבה דברים במקביל. החיים שלי לוקחים אותי לעוד מקומות גם ברמה האנושית, גם ברמה הלימודית, גם ברמה העשייתית. אני לא אדם שמפוקס על הקריירה שלו. אולי זה חיסרון מסוים, אבל זה לא בראש מעייניי תמיד, ויש בזה גם עליות וירידות אצלי בנפש.

"כלומר יש תקופות שאני ממש בתוך הקלטות ובתוך עשייה מוזיקלית אינטנסיבית, ויש תקופות שאני מתרחק קצת מזה. אני צריך להיות יותר מחובר לאדמה. כשהייתי בטירונות מאוד נהניתי מלעשות דברים פיזיים, להזיע. אלו חלקים נוספים שקיימים אצלי".

"המוזיקה שלי היא לא לוח מודעות"

אנחנו פוגשים אותך בעיקר דרך הלחנה של פסוקים או הלחנה של טקסטים של אחרים, פחות טקסטים אישיים שלך. יש לך איזו ערימה של שירים שמחכים לצאת מהמגירה, ואנחנו רק צריכים לדעת על זה?

"יש לי דווקא כמה שירים שכתבתי – אם זה 'כי מציון תצא אהבה', ו'סך הכל' ועכשיו יש את השיר שנקרא 'מהגר' ואת 'שימו לב אל הנשמה', אבל זה נכון שאני פחות מרגיש את עצמי כמי שמבטא את עצמו במוזיקה, אלא יותר עוסק במוזיקה כחוכמה, כיופי, כאסתטיקה.

"אני פחות רואה במוזיקה כשופר לבטא את עצמי. אני יותר משתמש בה, ורואה אותה בתור משהו שמשתעשע ביופי ובחוכמה שבה. אני לא בא לספר לך את סיפור החיים שלי. אני בא

"זה החלק הארי של היום שבו כולם מתעוררים ויוצאים ומתחילים להסתער על החיים. אז אתה הולך דווקא לאיזשהו מקום שאתה נפגש עם השם, סוגר את הטלפון. אני מאוד חווה את זה שאת היופי הפנימי אתה יכול לקבל מלימוד תורה, המפגש מול אינסוף חוכמה ויופי אינסופי. חוץ מזה שאתה מקיים את המצווה הכי חשובה בתורה, יש בהחלטה הזו משהו שבונה נכון את הנפש".

לשתף אותך ביופי שלה, לעורר בך רגש, געגוע.

"היו לי כמה שיחות עם אנשים שאמרו לי 'תשמע, איפה אתה בתוך השירים שלך? אנחנו לא פוגשים אותך שם'. אמרתי להם: אני לא עיתון או יומן. החיים הפרטיים שלי הם לא הנושא של השירה שלי. אני לא לוח מודעות.

"יש משהו במוזיקה הפופולרית שעליה גדלנו, שבעצם האמנות היא חלון לתוך הנפש של מי שיצר אותה: מה הוא עבר? וזה יכול להיות אפילו צהוב לפעמים: התגרשתי, התאהבתי, והנטייה הטבעית שלי היא שאמנות צריכה להיות סוג של משל, משהו קצת יותר נסתר. לא צריכים להיות אישיים בשביל לרגש. התפיסה הזו יותר בולטת במוזיקה קלאסית כמו מוצרט, או בטהובן ובאך, ולהבדיל בניגונים שיצרו גדולי החסידות. ברור שהם באו מתוכם ומתוך המקום הנפשי שהם היו בו, אבל הם לא חשפו את העולם הרגשי שלהם. כשאדמו"ר הזקן הלחין ניגון - זה נכון שהוא נפח את עצמו בתוך הניגון הזה, אבל הוא לא בא לספר לי מה הוא עובר באותו רגע".

בשנים האחרונות משתתף רזאל בפרויקט 'צמאה'. הוא חתום על ביצועים בלתי נשכחים לניגוני חב"ד קדומים, וגם משתתף בהופעות הענק בבנייני האומה. אפשר לשמוע מהצד השני של הטלפון איך העיניים שלו נוצצות. "קשה להגזים בהשלכות של 'צמאה' ובתנועה שהיא יצרה בתוך ציבור ענק. קח את ההופעות והאלבומים וימים שלמים של יריד חסידות, זה משהו מאוד מאוד חשוב וחזק מהמון בחינות, עם המון השלכות. ברור שלא מדובר פה על הופעות שבאים לשעה של כיף וחוזרים הביתה. כשאני מסתכל על התופעה או על התנועה הזו מלמעלה, אני רואה שזה מחולל שינויים עצומים.

"הרבה זמרים שקוראים להם 'חילונים' השתתפו במיזם הזה, ודרך זה הגיעו לדברים מדהימים. עולים שם לשיאים של דואטים או ביצועים שהיו מאוד מרגשים. הופעה שהיא מחשמלת בצורה בלתי רגילה, וזה נעשה באנרגיה של טוהר.

"הרעיון להביא ממש לפרונט את העוצמה של הניגונים החסידיים, ולהביא לפרונט המון אמנים שהם לא דתיים שדרך הניגון התחברו לקהל ולעצמם - זו מתנה מאוד חשובה ונדבך מאוד חשוב בתהליך הרוחני-חברתי שאנחנו עוברים פה כעם במשך העשורים האחרונים".

ומעבר למוזיקה, נוצרו לך חיבורים של קשר עם אמנים שהתגלגלו לרבדים אחרים, של חיבור לעבודת השם?

"בהרבה חיבורים שהיו לי, אם זה בתור מעבד או ביצירות משותפות, יצא לי לחבור לקשת רחבה ומגוונת מאוד של אמנים, ויש מאלה שהתפתחו לקשר ארוך שנים", הוא משתף, אך מעדיף לא לציין שמות. "הפרופיל הכללי של האמנים בארץ הוא פרופיל של אדם מאוד עמוק ומחפש, והרבה מיוצרי המוזיקה בארץ הם אנשים ברמה רוחנית מאוד גבוהה. המפגש סביב יצירה צולל באופן די מיידי לשאלות וללימוד הרבה יותר עמוק. זה התפתח לפעמים גם לחברותות, וגם לחברותות נפש. זו מתנה גדולה".

אי אפשר להימלט מפרשיית הסלוטייפ, אבל אנחנו ננסה לגעת בה דווקא במבט של עומק. חטפת הרבה אש בתקשורת. במבט לאחור, מה לקחת מהאירוע הזה?

"חשוב לי להדגיש, למרות שזו הפעם המיליארד, שהבנות שהיו בהופעה קיבלו את זה בשמחה ובכיף, כי הן רצו לרקוד. במשך כמה חודשים התקשורת חיפשה מישהי אחת שתגיד שהיא נעלבה - אבל זה לא היה ולא נברא. היו שם כמה מאות בנות, ורציתי שהן ירגישו בנוח לרקוד, וכולן קמו לרקוד. כל מי שנכחה שם ראתה בזה מחווה ומתן אווירה של כיף ואִפשור. היו שם שאגות של שמחה וקיבלתי אחר כך המון מכתבי תודה. מעולם לא פגשתי מישהו שלא היה מוזן מהרעל, שהרגיש משהו לא נעים באוויר.

"אני כמובן כאוב מאיך שהדברים התנהלו, וחושב שזה לא נעשה בצורה הוגנת כלפיי. יש אנשים שעברו את גבול הטעם הטוב ושיעשו חשבון נפש, אבל יש פה נקודה שדווקא לקחתי איתי: השיר ששרתי שם היה 'וידעו כי אתה שמך השם לבדך'. זה מרגש אותי שככה השם בחר להביא את הדבר הזה לעולם בשיר הזה. יש בזה משהו מרגש בעיניי שזכיתי להעלות לכותרות את האמירה שגבר לא מסתכל, את המושג של שמירת עיניים. אני רואה את זה כזכות עצומה".

להביא לימות המשיח

'שירת הלווים' הוא לא רק הכולל בו לומד רזאל בשעות הבוקר, אלא גם שמו של מפעל והגשמת חלום עבורו - בית ספר שפתח ללימוד מוזיקה, בשיתוף האקדמיה למוזיקה.

זה עתה הסתיים המחזור הראשון של בית הספר בו השתתפו תלמידים חרדים מחסידויות כמו ערלוי, גור, ויז'ניץ, סאטמר, ברסלב וחב"ד, לצד צעירים מהמגזר התורני-לאומי שרצו ללמוד במקום עם אופי תורני, אבל רזאל מקווה שעם הזמן יגיעו לשירת הלווים גם מפלחים נוספים באוכלוסייה. אחרי החגים תיפתח שנת הלימודים החדשה עם מסלול מקביל גם לנשים.

"המטרה היא להיכנס לעומק לכל מה שמוזיקאי צריך לדעת: אם זה יסודות מוזיקה, תיאוריה מוזיקלית, הלחנה, עיבוד, תיזמור, סגנונות מוזיקליים, התנסות בכלים שונים, בתוך אווירה ודיבור תורני שנמצא כל הזמן באוויר".

לצד צוות המורים והליווי של האקדמיה למוזיקה, יש למקום גם ליווי רבני של הרב ישראל גנס ובנו הרב יהודה גנס.

זה בעצם המקום הראשון בציבור החרדי שמאפשר לימוד מוזיקה ולא להיות כלייזמר.

"זה המקום הראשון שמאפשר לך כאדם שרוצה להיות אדוק בשמירת מצוות, ומצד שני להיות מוזיקאי-על. לצד הכרת כל סוגות המוזיקה, התמקצעות וחשיפה למוזיקה מערבית, מזרחית, ג'אז, הכל. המטרה היא שאדם יהיה הכי מקצועי שיכול להיות בדור הזה. וכל זאת בתוך עולם של רוח, זאת אומרת אין פה שום פשרה".

רזאל הביא לכיתות האמן בבית הספר מנעד של יוצרים - מיעקב שוואקי, דרך אמני ג'אז גדולים, ועד יוצרי מוזיקה אפריקאית. כשאני שואל אותו מי התלמיד הכי מפתיע שעבר אצלם הוא מחייך. "הוא תמיד מתעצבן עלי שאני אומר את זה, אבל יש לנו תלמיד שהוא אבא לשמונה שמגיע פעמיים בשבוע מהצפון ברכבות ואוטובוסים. היו גם תלמידים שהם נגנים וזמרים מוכרים בשוק החרדי-חסידי שמופיעים ערב ערב ויוצרים מוזיקה, והגיעו בגיל 40-50 להתחיל ללמוד מוזיקה מאפס - לדעת לכתוב תווים, ללמוד הרמוניות, להכיר סגנונות, לעבוד עם יוצרים נוספים. זה היה מרגש לראות את התהליך שהם עברו.

"המוזיקה בראש ובראשונה היא חוכמה, כך התייחסו אליה בכל הזרמים ביהדות. כך אומר הרמב"ם וגם הגר"א כותב שמי שיבין את סודות המוזיקה, יכול להגיע לכלות הנפש בגעגועים ובתשוקה שלו, ובחסידות מסבירים שהיכל הנגינה סמוך להיכל התשובה.

"ללווים היו חמש שנות לימוד לפני שהם נכנסו לעבודה. חוץ מתורה כמובן, ברור שהרבה מזה היה לימוד מוזיקה. המוזיקה הסודית שהלווים ניגנו ונעלמה עם כלי המקדש צריכה לחזור ולהישמע. אמנם זה ברור שזה תלוי רק ברצון השם יתברך, וכשזה יבוא זה יבוא. אנחנו בינתיים מתכוננים", הוא מסיים בחיוך.■

התבונענות

הפרשה החסידית עם הרב עדין אבן ישראל

שמחה

"כי השמחה היא גילוי ההעלם, לכן נמשך דווקא מבחינת בינה, שהוא כשמבין ומשיג תעלומות חכמה שנמשך בגילוי בהבנה והשגה ממש שמשיג אותו בטוב, אז יהיה השמחה. מה שאין כן כשעדיין אינו משיג הדבר בהשגה היטב, רק הוא עדיין נעלם בכוח חוכמתו ואינו בגילוי אצלו ממש, לא יקבל עונג ושמחה כלל... וזהו גם כן בחינת יין הגשמי שגורם גם כן השמחה וגילוי ההעלם"

[ליקוטי תורה ד"ה ושאבתם מים בששון, דרושים לסוכות ולשמיני עצרת]

שמחה, אושר, צחוק

איך אני מגדיר שמחה? יש כמה וכמה ספרים שמנסים להסביר בכל מיני דרכים מדוע אנשים צוחקים, מה מצחיק בבדיחה ומה מבטא את הצחוק, אבל יש שאלה הרבה יותר כללית: מה עניינה ומהותה של שמחה?

כשאדם מרגיש שמח או עצוב – מן הסתם אין צורך לספר לו אם הוא שמח או עצוב, משום שהוא מרגיש את זה מתוך עצמו. לגבי אושר, העניין יותר מורכב וקשה להגדרה, ולא ברור בכלל אם אדם יודע מתי הוא מאושר. הרבה פעמים אנשים תופסים את האושר רק במבט לאחור. אדם מסתכל על איזשהו זמן בעבר, ומחליט שזה היה זמן מאושר, אבל בו בזמן הוא לא חשב על כך. אולי חלק מהעניין של תחושות האושר הוא שאדם לא כל כך מודע אליהן. האושר איננו תחושה גלויה כמו השמחה שהיא רגש הרבה יותר בהיר – ואדם יודע לומר אם הוא שרוי בשמחה או לא בשמחה.

השמחה אינה קשורה גם למצבו האובייקטיבי של האדם. אדם יכול להיות במצב בכלל לא סימפטי מבחינה אובייקטיבית אבל עדיין תהיה לו שמחה, ואדם יכול להיות במצב שאין לו שום סיבה מיוחדת להצטער והוא עדיין ישרה בעצב. לפעמים אנשים חולמים על משהו ואומרים לעצמם: כשיקרה מה שאני חולם עליו אהיה כולי מלא שמחה, ולא פעם קורה שהחלומות הללו מתגשמים, ואז האדם מגלה שהוא לא נעשה יותר שמח ממה שהוא היה קודם לכן. השמחה הייתה תופעה של רגע אחד, ואחרי זה החיים חוזרים למסלול הרגיל. לעומת זאת, יש אנשים שנמצאים בכל מיני מצבים קשים, אבל הם עדיין שמחים. מישהו אמר פעם שלחיות תחת המשטר הסובייטי גרם לו להיות בשמחה קבועה. מדוע? מפני שכשמישהו דופק לי בדלת בשעה שש בבוקר, וכשאני פותח את הדלת מתברר שזה החלבן ולא המשטרה – אני שמח; אני מגיע לעבודה, ואף אחד לא החליט לפטר אותי – אני שמח; פגשתי את הממונה עליי, ולא שלחו אותי לסיביר – אני שמח; וכך יש לי עולם מלא שמחה. לעומת זאת, מתי יש לאנשים במערב הזדמנות לשמוח?!

> **לפעמים אנשים חולמים על משהו ואומרים לעצמם: כשיקרה מה שאני חולם עליו אהיה כולי מלא שמחה, ולא פעם קורה שהחלומות הללו מתגשמים, ואז האדם מגלה שהוא לא נעשה יותר שמח ממה שהוא היה קודם לכן**

יש תופעות פיזיולוגיות ונפשיות שיש בהן איזושהי התפרקות, אבל ההתפרקות לא תמיד קשורה לשמחה. אני לא מדבר רק על החלק הפיזיקלי, אלא גם על החלק האמוציונאלי. דוגמה לכך היא תחושתו של מי ששומע בדיחה וצוחק. בדרך כלל, בדיחה טובה לא יוצרת תחושה של שמחה, אלא איזושהי התפרצות. הדברים שיוצרים תחושה של שמחה בנויים דווקא על משהו שיש לו יותר מרחב ומקום להתפשט בו ולהתייחס אליו. לעומת זאת, בבדיחה בדרך כלל אין לי את המרחב הזה, מפני שלרוב היא בנויה על איזו פואנטה שהיא הקצה שלה.

המובן המדויק של המילה הומור, אגב, הרבה יותר קשור לשמחה מאשר לבדיחה: בדיחה יכולה להיות מרה, כואבת ומצחיקה – אבל לא משמחת. הבדיחה עומדת על המומנט של ההפתעה. בבת אחת אני רואה משהו שמדהים אותי ומפתיע אותי – אבל זה לא יוצר שמחה. רק כשיש דבר שאני יכול לעמוד ולהתבונן בו, להריח אותו או לטעום אותו למשך זמן, יש לו גם את האפשרות של השמחה. שמחה בנויה על כך שאני יכול במידה מסוימת לחשוב או להרגיש את העניין לא כחוויה חד פעמית, אלא כחוויה שאני יכול להבין ולהתייחס אליה.

שמחת הגילוי

ההגדרה של אדמו"ר הזקן לשמחה היא "גילוי ההעלם". כאשר דבר יוצא מן ההעלם ובא לידי גילוי, ההתגלות יוצרת תחושה של שמחה. הדוגמה הקלאסית לכך היא שמחה מהישג אינטלקטואלי. כאשר אני רק נתקל ברעיון, אבל עדיין לא קלטתי את הדבר והוא עוד לא ברור לי – באותה שעה יש ייסורים מסוימים של המחשבה המתלבטת, ולכן אין שמחה. האדם נמצא בשוליים של רעיון, והוא כבר קלט משהו, אך זה עדיין רק זנב של מחשבה, דבר שאינו לגמרי בהיר לו. רק ברגע שהתמונה השכלית מתגלה בצורה שלמה יותר ונעשית בהירה יותר, נולדת עמה גם תחושה של שמחה.

לכאורה, זה תיאור של תחום אינטלקטואלי – כאשר אדם יושב וחושב על בעיה מסובכת

ואומר 'מצאתי' - אבל זה לא קשור דווקא לניתוח מושכל והגיוני, ואפשר לראות תופעה דומה גם בדרגה פשוטה מאוד של הבנה: אם מסתכלים בתינוקות קטנים, רואים איך שהם יוצרים לעצמם עולם של אושר כשמישהו מתחבא ומתגלה, ובכל פעם שהוא מתגלה - התינוק עומד וצוחק בשמחה גדולה. ילדים קטנים מתמלאים בשמחה כשהם מגלים שלמישהו יש אף או עיניים, וילד קטן שמתחיל ללמוד לקרוא שמח כשהוא מצליח להתגבר על קריאה של עוד מילה אחת. אנחנו מרגישים את החוויה הזו של ההתגלות בשלבי הילדות המוקדמת: מגלים שיש שמים, יש ים, יש משהו רטוב, יש משהו יבש, אפשר ללכת ולקפוץ.

כשאדם נמצא במתח כזה עם נושא מסוים שהוא מעיין בו, ברגע שבעיה נפתרת ונעשית לדבר שאפשר לראותו - יש גם שמחה. אפשר לומר כי כשמתגלה מרחב חדש של הכרה נולדת גם תחושה של שמחה. כדי שמושא השמחה יוכל ליצור מתוכו את תחושת השמחה, הוא צריך להיות דבר כזה שיש לו מרחב התייחסות - שאני יכול להתייחס אליו ולהפנים אותו. אם מדובר על רעיונות כבירים ומסובכים - לא תהיה לי שמחה מהם כל עוד הם נסתרים מבינתי. גם אם אני מבין מיד, והדבר מתפוגג אחרי זמן, ואין לי יותר יחס כלפיו - השמחה פוסקת. התחושה של שמחה בנויה על בינה, ולכן קשורה לנושא שאני יכול להתייחס אליו לא במשך שבריר שנייה, אלא נושא שאפשר לשבת ולפתח אותו במשך זמן מסוים, ואז נוצרת תחושה שהיא מעבר להתפרצות קצרה של רגש הפתעה או עונג.

כשאני מגיע לאיזשהו מצב של שחרור, יש לי התגלות מחודשת של דברים שכרגיל הם פשוט נמצאים. אני מסתכל בהם ופתאום המציאות שלהם מקבלת משמעות. במצב הנורמלי שלנו אנו חשים את הדברים הרגילים רק אחרי העדר. ההרגל מרגיל אותי לדברים מסוימים, ולכן אני כבר לא שמח בהם. מי שמח בזה שהוא יודע ללכת שלושה צעדים? שלושה אנשים צריכים לשמוח מזה: ילד קטן שלומד ללכת, איש שהיה חולה ולא היה יכול לזוז מהמיטה ועכשיו הוא צועד לבד, ומי שאומר את ברכות השחר בכוונה ומתכוון לברכה: "המכין מצעדי גבר".

אם המתפלל היה בכוונת הלב, הוא היה שם לב שבברכות השחר הוא מברך על שהוא פותח את העיניים ורואה, שוכב במיטה ויכול לקום, שהוא שם רגליים על הארץ ויש לו על מה לעמוד, שהוא יכול ללכת, ועל כך שיש לו נעליים, חגורה ובגדים. כל הדברים שמברכים עליהם הם מושאים של שמחה, אבל הבעיה היא שאני מתרגל אליהם ועובר הלאה לענייני אחרים. כשאנשים גדלים הם כבר לוקחים דברים כמונחים, אבל זו בדיוק התופעה שעליה מברכים: משהו נגלה לפני ואני נהנה מן הגילוי.

מספרים שפעם בא חסיד לאחד האדמו"רים הגדולים, בעל "חידושי הרי"ם", והוא בכה ואמר לו שהוא אביון ולא פעם הוא רעב. אז הוא אמר לו: תראה, אתה צריך להביא בחשבון שכבר עכשיו יש לך דבר שהוא שווה־ערך לכמה אלפי רובלים. הנה, פלונית, הגבירה הגדולה של פולניה, נסעה לרופאים בחוץ לארץ מפני שהיא לא הייתה רעבה - היא איבדה את התיאבון שלה, והיא נסעה ושילמה הרבה כסף כדי שיהיה לה תיאבון. לך יש תיאבון, אז מה אתה רוצה?!

שמחה ביין

מדוע יין משמח? לפי ההגדרה של "גילוי ההעלם", השמחה של היין קשורה לכך שיין מוציא וחושף סוד - "נכנס יין יצא סוד" [סנהדרין לח, א]. היין נועד לגלות את הדברים שבפנים, והתחושה של היציאה וההתגלות שנעשית על ידי היין יוצרת את השמחה. השמחה של היין היא לא בהכרח מעניין מסוים, אלא מהתגלות הלב, והיין משמש כמכשיר גשמי ליציאה של איזה סוד. לשמחת היין אין שום קשר למהות של הסוד שהתגלה - הסוד הזה יכול להיות סוד קטן מאוד, אבל עצם ההתגלות, עצם התחושה הזו של הראיה המחודשת - היא זו שעושה את עניין השמחה.

מי שמח בזה שהוא יודע ללכת שלושה צעדים? שלושה אנשים צריכים לשמוח מזה: ילד קטן שלומד ללכת, איש שהיה חולה ולא היה יכול לזוז מהמיטה ועכשיו הוא צועד לבד, ומי שאומר את ברכות השחר בכוונה ומתכוון לברכה: "המכין מצעדי גבר"

הרעיון של חומר משמח שכיח בכל תרבות אנושית - בין אם מדובר ביין עצמו, ובין אם בחומר דומה לו הגורם לשמחה. מה יש באלכוהול שגורם לשמחה? מבחינה פיזיולוגית, יש חומרים מעוררים ויש חומרים מדכאים, אבל שמחה כשלעצמה אינה זהה לעוררות: אדם יכול להיות בעוררות גבוהה מאוד ולא להיות בשמחה; אנשים שנמצאים באימת מוות נמצאים לפעמים בעוררות גבוהה מאוד, אבל זו לא עוררות שיוצרת שמחה. יש מצבים שבהם אנשים נמצאים בחדות של חושים ושל בהירות ראייה והשגה יוצאים מן הכלל בתוך מצבים של אימה ושל חרדה. האדם נמצא בעוררות - אבל הוא לא שמח. זה נכון גם ביחס לחומרים מדכאים - העובדה שחומר מסוים מדכא פעילות אינה בהכרח יוצרת הרגשה של עצבות או של דכדון.

אלכוהול עובד יותר בתור מדכא מאשר בתור מעורר. האלכוהול משבש פעילות מוחית רגילה, ולכן גם את חלק מן המעצורים שיש לנו על ההתנהגות. הדבר הזה כשלעצמו לא יוצר שמחה, מפני שאין לנו אמצעי כימי לשמחה, אלא מאחר שיש לנו חומרים שפועלים על איזשהו סף וגבול, אפשר להגדיר בעזרת האלכוהול את הגבול מחדש. תופעת השמחה מתרחשת כאשר בתוך האדם מתגלים דברים שכרגיל לא נמצאים בגילוי, כמו צד שהוא לא מודע לו או שהוא לא חי אותו ולא חושב עליו תמיד, וכשהצד הזה מתגלה לפניו, הוא נמצא במצב רוח לגמרי אחר.

חשבו על אדם שיושב לו באי בודד וככה חי את חייו. כשהוא יראה פרצוף אנושי לא יהיה לו אכפת מי זה, הוא לא שואל מיהו האיש הזה, אלא שמח מעצם העובדה שיש עוד פרצוף אנושי, על כך שהוא לא לבד. כאשר אני חי בתוך כל מערך החיים הרגילים, השמחה על כך שיש עוד פרצוף אנושי לא נמצאת אצלי בגילוי. ברגע שירדו כך וכך מעצורים שנבנים מתוך הרגל וניסיון, מתוך זהירות, מתוך נימוס, מתוך עולם שלם של מעצורים שעוצרים אותי מלהנות מהמציאות של אדם או דבר אחר, אז תהיה לי את האפשרות לשמוח. בתוך החיים, אני לא מתפעל מזה שיש עוד פרצוף אנושי, מפני שיש הרבה אנשים בעולם. בשביל להתפעל מזה, אני יושב ושותה כמה כוסות, ואז אני מתחיל להרגיש התייחסות אישית ופרטית לאיש הזה ולמעלות שלו; אני מסתכל ואומר: תראו, לאיש הזה יש אף - כמה זה משמח!

מתי אני מרגיש את תחושת ההתגלות? או אחרי תחושה של העדר - אחרי שהדבר היה חסר לי אני שמח בו שמחה גדולה ויתירה, או כשאני נמצא תחת ממריץ כימי, אבל השמחה שלי איננה תלויה בהם, אלא מגילוי דבר שנראה פשוט אך איננו מובן מאליו. כדי להיות שמח אין צורך שאדם יהיה שיכור כל חייו - זו בוודאי לא מעלה של אף אחד - אלא ללמוד לגלות מחדש את ההנאה ואת הטוב שיש במציאות העולם.

[בעריכת אוריאל סגל]
הקטעים באדיבות ישיבת תקוע ומרכז שטיינזלץ

מרכז שטיינזלץ
למד את עמי
www.steinsaltz-center.org.il

הרב ארלה הראל
ראש ישיבת 'מוריה', גבעת הקטורת
ונשיא ישיבת 'לב חדש', שילה

אורזים אור בחבילה

במשך השנה האחרונה עסקנו בטור זה בעניינה של שנת השמיטה בעין חסידית, על פי דרכם של מאורי הדורות זי"ע.

כעת, לאחר חיתומה של שנה, אנחנו מקבלים 'קינוח' מהקב"ה – תוספת שביעית בדמות מצוות ה'הקהל', אותה לצערנו אנחנו לא זוכים לקיים כיום ככתבה וכלשונה בעת החורבן, אך רישומה ניכר עד היום ואנו צריכים לחפש בה דברים לקחת עימנו לעבודת ה' שלנו, בבחינת שיירי שביעית המשליכים על כל שבע השנים הבאות עלינו לטובה.

מצווה מיוחדת זו משכה את עינם של גדולי החסידות, אשר ראו בה מודל לעבודת ה' חסידית נכונה – וכפי שמלמדנו הגה"ק ר' שלמה הכהן מרדומסק זצ"ל (בספרו תפארת שלמה על פרשת וילך):

"ויכתוב משה את התורה הזאת ויתנה אל הכהנים בני לוי וגו' ויצו אותם משה, מקץ שבע שנים במועד שנת השמטה... תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל וגו' הקהל את העם'.

"יש לרמז בפרשה זו גודל מעלת דְּבוּק חכמים להסתופף בצל הצדיקים. ואל יאמר האדם 'טוב לי לשבת בביתי השקט ושאנן ולבקר בהיכלי בלימוד ספרי מוסר אשר בם אמצא דרך לעבודתו יתברך שמו, ומה לי הטורח הזה לכתת רגלי ולבטל מלימודי?', לא זה הדרך ישכון אור. כי מעת שזכינו לאור הבעש"ט זי"ע הוא הורה לנו דרך האמת וגילה הסוד במעלת דיבוק אל הצדיקים, לאורו נסע ונלך לשמוע ולקבל מהם העצות לעבודת השם יתברך ולקבל עול מלכות שמים.

"וזה הדבר מרומז בפרשת הקהל שקרא המלך ספר משנה תורה, אף שהחומש מצוי הוא ביד כל איש ואיש והיה יכול לקרות בעצמו – אף על פי כן עשה הפעולה בלבב כל איש מבני ישראל, כמו שכתוב 'למען ישמעו ולמדו ליראה את ה' וגו'"...".

מעלת הדבקות בצדיקים לא הומצאה על ידי הבעש"ט – היא נלמדת על ידי חז"ל מן המקראות, והרי היא קיום מצוות עשה של תורה: "ולדבקה בו', וכי היאך אפשר לו לאדם לעלות למרום ולדבק באש?... אלא הדבק בחכמים ובתלמידיהם ומעלה אני עליך כאילו עלית למרום" (ספרי דברים, מט). וכעין זה בגמרא (כתובות קיא, ב): "ולדבקה בו' – וכי אפשר לאדם לידבק בשכינה? אלא, כל המשיא בתו לתלמיד חכם, והעושה פרקמטיא לתלמידי חכמים, והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו, מעלה עליו הכתוב כאילו מדבק בשכינה".

וכך פסק הרמב"ם (הלכות דעות ו, ב): "מצות עשה להדבק בחכמים ותלמידיהם כדי ללמוד ממעשיהם כענין שנאמר 'ובו תדבק'... ולהתחבר להן בכל מיני חיבור, שנאמר 'ולדבקה בו', וכן צוו חכמים ואמרו 'והווי מתאבק בעפר רגליהם ושותה בצמא את דבריהם'".

אם כן, מה נתחדש באורה של תורת החסידות? הבעש"ט לימד אותנו שעצם המפגש עם הצדיקים והחכמים, גם בלי כל חידוש, הרי הוא מחזק את הדבקות. ועל כך עומד התפארת שלמה – הרי המלך איננו מחדש לאיש מאומה, וכל אחד יכול לשבת בביתו או בבית הכנסת ולקרוא בתורה. אבל אינה דומה קריאה כזו לחוויית המפגש הבלתי אמצעי עם הצדיקים שבכל דור ודור.

לאחר שנה שלמה של התעלות רוחנית, של תוספת בלימוד התורה ובעבודת ה', כנדרש בשנת השמיטה, מגיעה הדרך לארוז את כל האור הזה בחבילה שאפשר לקחת איתנו לתמיד – ההידבקות בצדיקים ובחכמים שעמד הקב"ה ושתלם בכל דור ודור.

[להרחבת הרעיון ניתן לעיין בספרי 'חסידות הלכה למעשה', פרק שישי].

חג שמח!

חיים פוע"ה

הרב יוסף איתן, יועץ ופוסק במכון פוע"ה

זוגיות בסוכה

כלל ידוע בדיני הישיבה בסוכה: **תשבו- כעין תדורו**. כוונת התורה במצוות הישיבה בסוכה היא במובן של שהות, של דיור, כך שדיורנו בשבעת ימי החג יהיה בסוכה במקום בבית.

המשמעות של העיקרון הזה היא כפי שכתב הטור (או"ח תרל"ט): **"כיצד מצוות ישיבה בסוכה? –שיהיה אוכל ושותה וישן ומטייל (=מסתופף בצל) ולומד בה..."** והוסיף המשנה ברורה (שם, סק"ב) שהרוצה לשוחח עם חברו - יעשה זאת בסוכה, אך יקפיד שלא להרבות בדברי חולין ובוודאי שיהיה זהיר מלשון הרע ורכילות!

החובה לישון בסוכה היא משום שהשינה והמיטה נעשים בנוהג שבעולם בתוך בית, וכך יוצא שחובת השינה יותר חמורה מאכילה, שכן אכילת עראי מותרת מחוץ לסוכה (כפי שאוכלים אכילת עראי גם מחוץ לבית) ואילו שינה גם אם היא עראית מצריכה סוכה כי אדם לא ישן מחוץ לבית אפילו שנת עראי.

מאידך, יש גם קולא מפורסמת בסוכה, הנובעת אף היא מהכלל הנ"ל: **"מצטער פטור מן הסוכה"**; שאם אדם סובל בסוכה מקור או חום, או גורמים מצערים אחרים הנובעים **מהסוכה**, כגון: יתושים, רעש סביבתי וכד' - הוא פטור, כי אין אדם דר בבית כזה, ו"תשבו – כעין תדורו".

מסופר על הרב חיים עוזר (האחיעזר) שבאחד מימי החג בא אליו אורח, תלמיד חכם גדול. היות והיה קר מאד בווילנא הרח"ע אמר לרב האורח שהוא מתנצל אך מחמת צער הצינה הוא נכנס הביתה. הרב האורח כנראה לא סבל כ"כ מקור ונשאר בסוכה. לאחר כמה דקות חזר ר' חיים עוזר לסוכה והתיישב בה. שאל האורח: למה הרב חזר הרי כב' מצטער ופטור. ענה הרח"ע: מצטער פטור מן הסוכה אך לא ממצוות הכנסת אורחים אותה יש לקיים גם אם מצטער...

לעתים יש התלבטות כיצד לשלב את הפטור של מצטער עם הכלל תשבו כעין תדורו.

למשל, אישה פטורה מן הסוכה. ובעוד שבכל הנוגע לארוחות והסעודות אכן כל המשפחה יושבת יחד, מתעוררת שאלה כיצד לנהוג לגבי השינה שהרי אדם דר וישן בחדר עם אשתו. הרמ"א התייחס לכך (תרל"ט, ב) וכתב שזו כנראה הסיבה שבזמנו היו רבים שהקלו ולא ישנו בסוכה. אך מוסיף הרמ"א שנכון וראוי לבנות סוכה זוגית שתאפשר לבני הזוג לישון בה. אלא שלא תמיד זה אפשרי, וגם אם כן, נשים רבות לא "מתחברות" לעניין... ויש גם דעות שבכל מקרה אין לפטור משינה בסוכה מסיבה זו, אלא אם ההפרדה הזוגית הופכת אותו למצטער (הגר"א והמג"א. משנה ברורה סקי"ח). והיה מי שסבר שניתן להקל בחתן בשנה ראשונה לפטרו משינה בסוכה (דברי יציב או"ח, ב,רע"ד)

עולה אפוא שכשם שיש להשתדל לבנות סוכה שלא יהיה מצטער בה, כך לכתחילה הטוב ביותר לבנות סוכה נוספת זוגית. אם לא מתאפשר או שהאישה לא מרגישה בנוח לישון מחוץ לבית, יגיעו בני הזוג להסכמה מלאה ביניהם ובלב שלם כך ששמחת הבית לא תפגע, ומאידך יוכל האיש גם לממש מצוות ישיבה בסוכה כהלכתה, לרבות שינה!

בשיתוף
מכבי
קבוצת הבריאות המובילה בישראל

חג סוכות שמח לכל ילדי ישראל!

אותיות וילדים

במבצע מיוחד לשנה החדשה!

הצטרפו עכשיו למגזין
וקבלו את הספר החדש
'איזהו גיבור' של נתנאל
ובת-אל אפשטיין
במתנה!

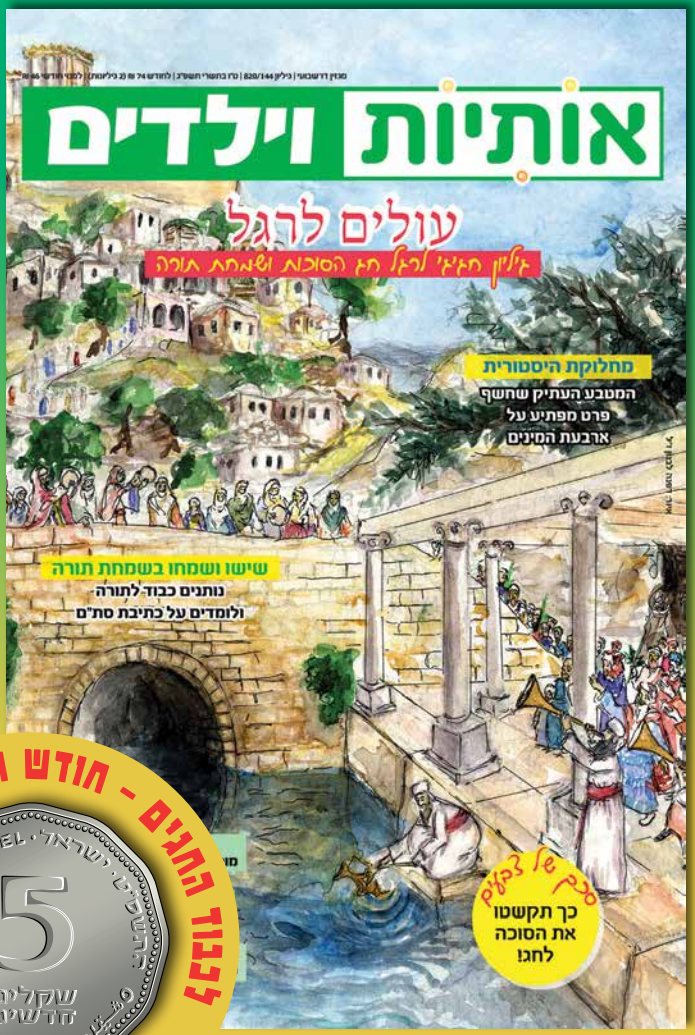

לכבוד החגים - חודש ראשון ב-5 ש"ח בלבד!

* המתנה בהתחייבות לשנה

הצטרפו עכשיו >> חפשו בגוגל 'מגזין אותיות וילדים' או חייגו 8980*

תל אביב של מעלה

איתי אסמן

הימים הנוראים וימי התשובה מעוררים את עם ישראל להתקרב לה' יתברך, אחד המקומות המפתיעים היא העיר תל אביב, שמסתבר שיש בה תנועת תשובה חרישית. אחד מהמקומות הבולטים הוא הארגון 'ראש יהודי' שיש לו שם מרכז פעיל שדואג לתת מענה רוחני כל השנה ובחגי תשרי בפרט.

וכך מספרת הרבנית צביה טבצ'ניק על התקופה המיוחדת הזו: "כל תל אביב מרגישה את יום כיפור, אין אף מכונית ברחוב, אפשר לראות את כביש איילון ריק, וזה עצמו מחזה מרגש. שנים התפללנו בבית הכנסת עד אפס מקום ב'כל נדרי' ותפילת נעילה. בשנה הראשונה של הקורונה היו הגבלות, אז פנינו לעירייה לקיים את המניין בכיכר דיזינגוף. חשבנו שיגיעו כמה מאות אנשים, וארגנו 10 קפסולות ל200 איש. בתפילת נעילה היינו אלף. שנה שעברה כבר היינו אלפיים איש, ומאז החלטנו להתפלל כל שנה 'כל נדרי' ונעילה בדיזינגוף. השנה עיריית תל אביב הביאה לנו כסאות. נמצאים במניין הזה אנשים שבהסתכלות מבחוץ לא היית מדמיין שזה מה שהם עושים, וכולם ביחד צועקים "אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלמה לפניך".

בשנים שבהן התפללנו בבית הכנסת, לפני שיצאנו לכיכר, גם אסף (בעלה, רב קהילת ראש יהודי) וגם אני לא מתפללים עמוק בתוך בית הכנסת, אלא עומדים בכניסה ומזמינים כל מי שמגיע. בנעילה לפני כמה שנים, ישבתי בחוץ, חצי מעולפת, ואני רואה גבר בן 50 יושב בחוץ ועל הפנים שלו היה נראה כאילו הוא בשדה קרב, אמרתי לו אתה מוזמן להיכנס, הוא אמר שהוא לא רוצה, אמרתי שיש מספיק מקום, הוא הסתכל עליי, נאנח ואמר - אם היית יודעת מה עשיתי השנה, לא היית מציעה לי להיכנס. שתקתי. אמרתי לו 'אלוקים מחכה לנו תמיד, לא משנה מה עשינו, ובטח ביום כיפור'. הוא ניענע בראשו והסיט את המבט.

קראתי לבעלי, הוא הניח לו יד על הכתף והזמין אותו, והבחור סרב כמה פעמים. לפני השקיעה אסף שוב הסתכל לו בעיניים ואמר: "אחי, בוא תכנס", היהודי נאנח מבפנים, אמר: "הפנים הטובות שלך ניצחו", ויחד הם נכנסו לתפילה. אמרתי לבעלי - הפנים של היהודי הזה נצחו. היה ברור שבקרב בין המעשים שלו, לפָנים הטובות שלו, לפָנים הטוב שלו, הפנים הטובות ניצחו. ככל שאנחנו יותר בתל אביב, אני לומדת להסתכל על הפנימיות והופכת להיות יותר בעלת תשובה. יש בכל יהודי הרבה חלקים רוחניים. העמוק והגבוה שבהם עם ה' נקרא 'יחידה', והוא מתגלה כשרוצים לעקור את הקשר של יהודי עם הקב"ה, ובתפילת נעילה ביום כיפור. בתל אביב זה בולט מאד. אנחנו רואים שכל המחיצות וכל הדמיונות שלנו מתנפצים בתפילת נעילה, מתגלה שאנחנו יותר קרובים ממה שחשבנו.

יש אנשים שמרתיע אותם לבוא לבית הכנסת, יש שם כל כך הרבה חוקים שמי שרגיל כבר לא שם לב. סיפר לנו בחור חדש שנכנס בשקט בפעם הראשונה בשבת, פתאום כולם הסתובבו לכיוונו והתכופפו, עד שהוא הבין מה קורה, הם הסתובבו שוב. היציאה לכיכר מאפשרת לכל מיני יהודים שרוצים להגיע, בלי חשש. ביום כיפור אנחנו לא עומדים לבד, התפילות והקדושה של כל עם ישראל יחד - חותם אותנו לשנה טובה. מקווה ישראל ה'. כדי להקל, אנחנו מוציאים סידורים ברורים שמסבירים מתי עומדים ומתי יושבים, ויש שלט שבו מתחלפים מספרי העמודים. בתפילות, צוות 'צדיקי כיפור בכיכר' מתוך הקהילה מזמין ומאיר פנים. מישהי אמרה לי בדמעות: "כמה עברתי השנה. שנה שעברה לא ידעתי איך מחזיקים את הסידור, והשנה אני מראה למשהי אחרת איך מתפללים".

לומדים לאהוב

יהודית טרופ, מנהלת 'ראש יהודי' מספרת על הפעילות בחגים והימים הנוראים "בכל מוצאי שבת שעשינו סליחות הגיעו עשרות אנשים, לפני כן עשינו סיבוב בעיר עם שופר והצטרפו אלינו לסליחות אנשים ממועדונים וברים. בסעודות חג בראש השנה היו סעודות עם הרבה בעלי תשובה, כל אחד מהם בשלבי תשובה שונים, חלקם זה החג הראשון שהם שומרים. יצאנו לתקיעות שופר בטיילת במשך שעתיים הסתובבנו בזמן התשליך בים, אנשים מאוד שמחו והתרגשו. לקראת סוכות יש לנו פרוייקט בשם 'סוכה אחת' בכיכר דיזינגוף, לאורך היום מוזמנים העוברים והשבים לשיח סביב חג הסוכות והאחדות, זו שנה ראשונה שאנחנו מקיימים את המיזם הזה, אנחנו מזמינים בעלי מגנים מתנדבים שמעוניינים להגיע ולהצטרף בשמחה, בעיקר לשמחת בית השואבה. כולכם מוזמנים.

asmanitai@gmail.com

להצטרפות לקבוצת ווטאספ של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל-052-5665005

הננ"י
בית המדרש לשליחות
בנשיאות הרב שמואל אליהו שליט"א
מבית ראש יהודי
חיים שליחות

נפתחה ההרשמה לשנת תשפ"ג
תוכנית ערב שבועית, 16 מפגשים
תל אביב (שני)
ירושלים (רביעי) חדש!
טובי המרצים, הנושאים והכלים בתחום הקירוב
בואו ללמוד, לאהוב, להאמין ולקרב!

לפרטים נוספים:
03-9464499,
זיו 055-6621129,
או סרקו את הברקוד:

דרושים מתנדבים לאיוש סוכה בכיכר דזנגוף לפרטים: 050-7770352

מועצה אזורית שומרון
תיירות שומרון

כ"ה

אירועי סוכות
בהללשומרון

תפילות שחרית והלל עם כלי נגינה
בשמחת חג, ברוב עם, בנופי ארץ השומרון!

המניין המרכזי:
יום חמישי, ג' חוה"מ
מצפה יוסף
(על הר גריזים)
שחרית ב7:30

יום שישי, ד' חוה"מ
בית הכנסת
ברמת גלעד
שחרית ב7:00

יום ראשון,
הושענא רבא
בית הכנסת באלוני
שילה (במקום יתקיים
לימוד לאורך הלילה),
שחרית בהנץ החמה

בואו בשמחה ♡ עזרת נשים פתוחה

לפרטים: אביהוא 052-3573759

הללשומרון
מברכים מתפללים בשמחה

להישאר הינדיק

לא כיבו עליו סיגריות, אז למה בן המלך השתגע? > המפקדים האנגלים לא ויתרו גם אחרי קרבות תבוסה על זמן התה שלהם > הצדיק מקוצק ורבי ישראל מרוז'ין מלמדים אותנו את סוד המעבר של התקופה הזו << **התוועדות בין יום כיפור לסוכות**

הרב שניאור קץ, ראש ישיבת נחלת ישראל

לרבי נחמן יש סיפור מוכר בסיפורי מעשיות, מעשה מהינדיק, שקשור מאוד ליום הכיפורים, סוכות והמעבר ביניהם.

נחזור על הסיפור בקצרה; פעם בן מלך קיבל שיגעון שהוא 'הינדיק' - תרנגול הודו. הוא הוריד בגדים, ישב תחת השולחן, ואכל פירורי לחם... הביאו לו את כל הרופאים בעולם, אך הם לא הצליחו לרפא אותו. למלך היה מזה צער גדול. בסוף הגיע חכם גדול שאמר שהוא יצליח לרפא את בן המלך.

מה הוא עשה? בהתחלה הוא הוריד את החולצה והמכנסיים שלו, ישב מתחת לשולחן והתחיל לאכול ביחד עם בן המלך את הפירורים. אחר כך לאט לאט הוא שכנע את בן המלך שהוא יכול ללבוש כותונת ועדיין להישאר הינדיק. ככה הוא עשה גם עם המכנסיים וכל שאר הבגדים, עד שהוא הצליח לגרום לבן המלך לאכול על השולחן כמו שמתאים לבן מלך.

בסיפור לא מתואר מדוע בן המלך השתגע; לא כתוב שאבא שלו כיבה עליו סיגריות, או לא נתן לו חיבוק ונשיקה כשהוא חזר מבית הספר. הוא לא השתגע בגלל איזושהי סיבה כזו. אבא שלו היה מן הסתם אבא טוב שאוהב את הבן שלו, וכיוון שהוא גם היה מלך בטח הוא דאג לו למחנכים הכי טובים, למטפלים הכי טובים, וככל הנראה הייתה לו ילדות טובה.

אז איזו סיבה הייתה לבן המלך להשתגע?

באופן כללי במלוכה יש שני רבדים: פנימיות המלכות והחיצוניות שלה. בן המלך מורד ושונא את גינוני המלכות - את חיצוניות המלכות, לכן הוא מוותר על הכל ורוצה להיות הינדיק. אצל אדוניה בן חגית כתוב שהיה "מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר אֲנִי אֶמְלֹךְ", ובשביל זה הוא השתמש הרבה בחיצוניות של המלכות, "וַיַּעַשׂ לוֹ רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו". הוא רצה רק את חיצוניות המלכות, לא היה לו את פנימיות המלכות, את השפלות. דוד המלך, שהיה מלך ישראל, ושמלכות מלך המשיח תהיה ממנו, היה מלא בשפלות, כמו שרואים בספר תהילים.

ההינדיק מואס בעיקר בלבושי המלכות, ובשולחן המלכים, שהם הגינונים המרכזיים של המלכות.

בכל התנ"ך רואים שכשהמלך רוצה לכבד מישהו הוא נותן לו את לבושו, או מזמין אותו להיות מאוכלי שולחנו. סבא שלי ז"ל היה נותן מכה במרפק למי שהיה מניח את המרפק שלו על השולחן בסעודה, זה לא מנומס!

יש כזה דבר באנגליה שנקרא 'טי טיים', זמן תה. אצל האנגלים ממש מקפידים לשבת כל יום על כוס תה בצהריים. מי שקורא היסטוריה רואה שגם במלחמות בין האנגלים לאיטליה ובינם לבין עצמם, גם אם זה אחרי קרב שנהרגו בו 30,000 אנשים, המפקדים יושבים ל'טי טיים', זמן תה.

מו"ר אבי סיפר לי שפעם בארצות הברית בזמן הבחירות, ה'היפים' החליטו לצפצף על כל גינוני הכבוד. הם קנו לימוזינה עם גג פתוח, כמו של הנשיא, הושיבו שם חזיר גדול ששוקל משהו כמו 400 קילו, ויצאו למסע בחירות עבור ה'פרזידנט פיג'. היו מביאים איתו לכנסים, לערבי בחירות, והוא היה רוקע ברגליים - ומאות אלפים מריעים לו, הוא עושה את הצרכים על הבמה - וכולם מוחאים כפיים. ממש ככה. חזקים ההיפים האלה.

ההינדיק מואס בחיצוניות המלכות. נמאס לו מגינוני המלכות האלה! זה מסריח! זה מסתיר את הנקודה העיקרית שבשבילה באנו לעולם!

אז מה הבעיה? מה רע בלהיות הינדיק? לכאורה זה לחיות חיים שמחוברים לאמת הפנימית בלי השקר של העולם הזה?

בשביל זה מגיע החכם הגדול, הצדיק, שמגלה את הסוד ומרפא את בן המלך. הצדיק הוא גם כן הינדיק, הוא גם יושב מתחת לשולחן ובלי בגדים, אבל הוא משתמש בכל הכלים של החיצוניות למטרות שיש לה' בעולם. 'נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים'. זה מה שקורה מהשלב הזה בסיפור; מגיע הצדיק ואומר לבן המלך: אתה צודק, העולם מסריח, אבל אפשר להישאר הינדיק, לשנוא את החיצוניות והשקר באמת לאמיתו, וביחד עם זה להשתמש בכלים של העולם כדי להופיע את מלכות ה'. כך הוא לאט לאט, כהינדיק, לובש עוד ועוד 'לבושים', עוד ועוד כלים של העולם ושל המלוכה.

בסיפור לא כתוב שבסוף בן המלך לא הרגיש הינדיק. הוא נשאר הינדיק, אך עם כל לבושי המלוכה, וזה התכלית! ה' לא צריך נזירים

הודיים שלא נמצאים בתוך העולם, כאלה שיושבים ישיבה מזרחית על הידיים במשך שבוע שלם. יש לו מיליונים כאלה, יש לו אינסוף של מלאכים שעובדים אותו בלי גוף. הוא צריך צדיקים שמרגישים הינדיק, ולמרות זאת פועלים בתוך העולם.

הקוצקר, אחרי שהוא הסתגר עשר שנים בחדר, הוא פתח את החלון וצעק 'פארשלוגט!' – 'עולם מסריח!', והוא צדק. העולם מסריח! יש אנשים, צדיקים, שבאמת מרגישים כמה העולם הזה הוא עלמא דשקרא, שהכל בו מלא בסירחון של שקר וחיצוניות. יש צדיקים שהחיצוניות של העולם באמת מסריחה בעיניהם.

צדיק אמיתי, הוא מבחינתו שונא את כל הלבושים, אבל הוא מבין שכדי לקרב את החסידים לעבודת ה' הוא צריך גם לנסוע בלימוזינה, הוא צריך להשתמש בכלים של עולם הזה לגלות את מלכות ה'. צדיק אמיתי, יש להניח שאצלו הלימוזינה חשובה כמו גרגיר חול...

החיצוניות של העולם מתעתעת מאוד, וצריך שהסלידה שלנו מהשקר תהיה ב'אמת לאמיתו'. להשתמש בכלים של העולם ולשנוא בתכלית השנאה את השקר.

אנחנו צריכים להיות עם שנאה אמיתית לסירחון הזה, אך אין עניינו להיות מלאכים. אנחנו צריכים את התנועה הזאת של המאיסה בחיצוניות, אבל להיות כמו רבי ישראל מרוז'ין, שכלפי חוץ הוא נהג כידוע בגינוני מלכות גדולים מאוד; מרכבה מפוארת, בגדים מפוארים, והוא אמר שהוא עושה זאת כי הוא רוצה להרגיל את עם ישראל למציאות של מלכות דוד – אנחנו מלכים! ולכן הוא היה לבוש ברוב פאר והדר, אך לא היו לו סוליות בנעל כשהוא הלך על קרח בקור של מינוס שלושים מעלות. ר' ישראל מרוז'ין לא התבלבל לרגע. הוא השתמש בכלים של העולם הזה, אך הוא לא איבד לרגע אחד את השפלות שלו.

לפני כמה שנים הגיע רב חשוב לדבר בישיבה אצלנו, והוא אמר משהו שקצת קשה לשמוע. הוא אמר לבחורים: אני מרצה לפסיכולוגיה באוניברסיטה, אבל לכם לא טוב להיות קשורים למקום הזה. אני פעלתי על עצמי שלא יהיה לי שום התפעלות מהם, אני שונא את השקר של העולם לגמרי, ולכן אני יכול להתלבש בלבושים האלה של העולם הזה, כי ה' רוצה שהעולם שלו יהיה מפותח, שהעולם שהוא ברא יתקדם וישתכלל ושיכירו עוד ועוד את הנפלאות שהכניס בבריאה. זה יהודי, שמבחינתו הוא מלמד במקום שיש בו שלט גדול בכניסה ועליו כתוב: "המכון העולמי לחקר גו'קים". זה לא גורם לו לשום התפעלות מצד אחד, אך הוא גם לא עוזב את הלבושים, אלא עוסק בהם ומגלה בהם את מלכות ה'.

הסיפור הזה, זה מה שקורה איתנו ביום הכיפורים, ובמעבר מיום הכיפורים לסוכות, ומשם זה ממשיך איתנו לכל השנה.

ביום הכיפורים אנחנו עוזבים לגמרי את כל ענייני העולם, פסיביים להלוטין, כפי שאמר הרב צבי יהודה. אנחנו חווים את התנועה הזאת של ההתנתקות והסלידה המוחלטת מכל הלבושים של העולם. לא רוצים כבוד, לא רוצים אוכל, נשים לא לובשות את תכשיטי הזהב שלהן, יום ללא קנאה שנאה ותחרות. יום שבו עיקר מה שאנחנו עושים זה להתנתק מכל ההבל של העולם הזה, ולהתחבר לנקודה הפנימית של העולם, לקשר שלנו עם ה', "פנים בפנים". הבן של המלך מורד בגינוני המלוכה ובכל מה שעוטף את הנקודה הכי פנימית שלנו.

כל זה אמנם עניין חשוב מאוד, ואסור לוותר עליו, אבל זו לא התכלית. לאחר יום הכיפורים, אנחנו בונים סוכה, ולאט לאט אנחנו לובשים את הלבושים של העולם הזה, אך בצורה חדשה ומתוקנת. כמו אצל ההינדיק, שלב אחרי שלב. בהתחלה בתוך סוכה, בתוך עניי הכבוד; אוכלים בסוכה, ישנים בסוכה, מטיילים בסוכה, עד שחוזרים למציאות העולם כשבתוכנו יש לנו את יום כיפור. אנחנו הינדיק.

נכתב בשיתוף תלמידי ישיבה גבוהה נחלת ישראל

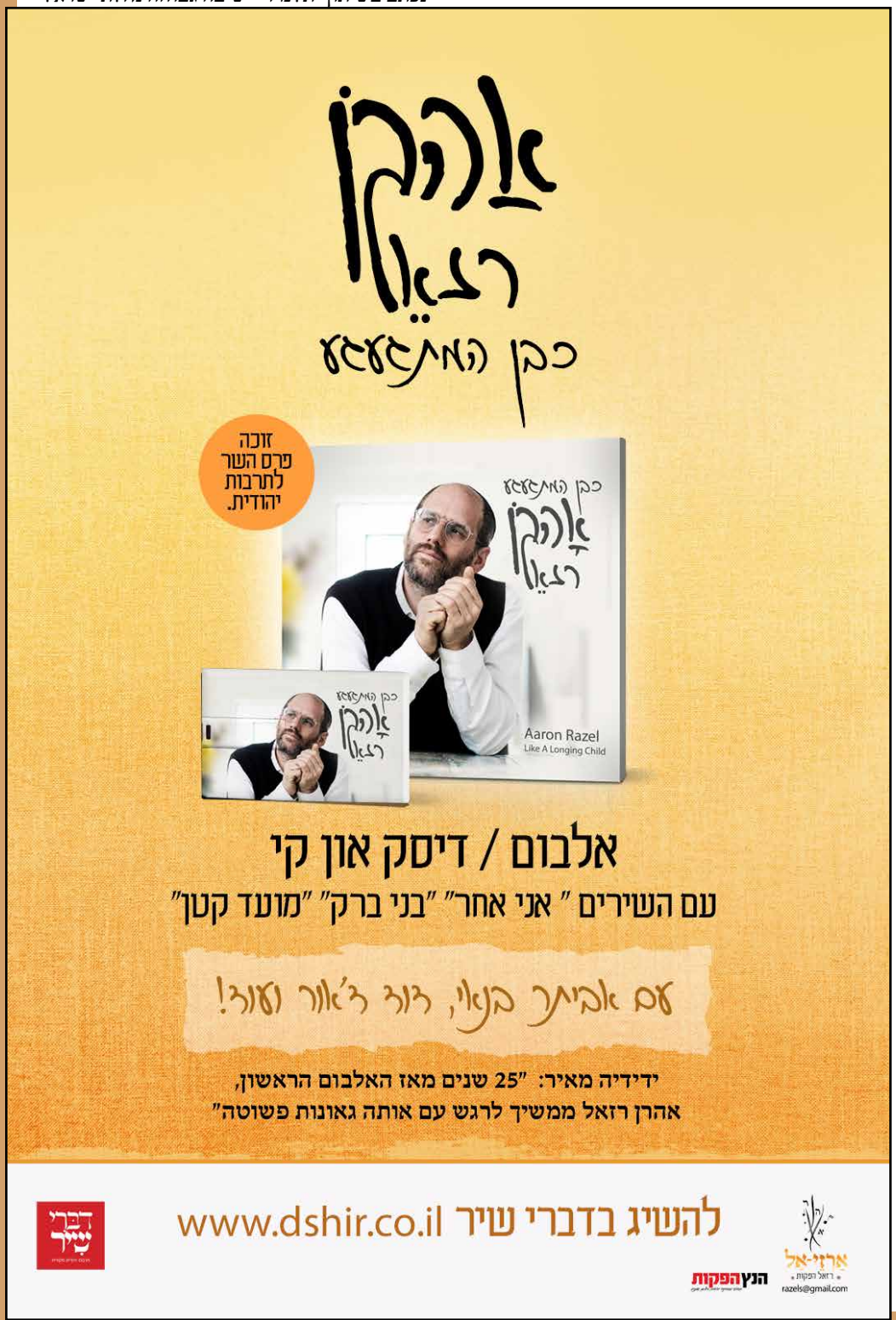

הרב חיים שלום דייטש

מוכרחים להיות שמחים

יין ושכל – אאוט, מים ואמונה – אין > כשהזקנים לא התוועדו והחסידים התפוצצו מלחץ, הרבי החליט לעשות משהו חריג בליל החג > תפילת נעילה לא סוגרת את יום כיפור, היא הכנה לחג הסוכות > היהודי העצלן הצליח לקום בבוקר רק בזכות "לשם יחוד" מקורי > והבת הסוררת חזרה הביתה בזכות חביתה בשתיים בלילה << התוועדות שמחת בית השואבה

בזמן שבית המקדש היה קיים, הייתה מתקיימת בלילות של חג הסוכות שמחת בית השואבה. **השמחה הייתה לקראת שאיבת המים לניסוך המים**, ולמדו את חובת השמחה מהפסוק בישעיהו: "וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה". מזמן השקיעה רקדו ושמחו כל הלילה, עד ששאיבת המים עצמה נעשתה בשעות היום.

יוצא אם כן, שיש כאן שמחה מיוחדת שמקיימים אותה **לפני** המצווה בעצמה, ולא כתוצאה מקיום המצווה. אין עוד שום דוגמה לשמחה של מצווה שמתקיימת בצורה כזאת. ברית מילה למשל, נחשבת למצווה שעם ישראל מקיימים בשמחה. רש"י מפרש, שהשמחה על המילה מתקיימת בסעודת המצווה ש**אחרי** הברית. רק שאיבת המים בששון, היא לפני המצווה שתהיה בבוקר. כנראה שהתכלית של השמחה במשך הלילה, היא בתור הכנה והקדמה לשאיבה של הבוקר, שבסופו של דבר יעשו אותה בשמחה.

בדרך כלל, שמחה של מצווה היא שמחה על כך שקיימנו מצווה. כאן, בשאיבת המים, המצווה עצמה כבר צריכה להגיע מתוך שמחה.

יש כאן דבר פלא: על כל המצוות נאמר שהן צריכות להיעשות בשמחה, והרי הקללות באות "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב", ולכן ברור שאת כל המצוות צריכים לעשות בשמחה. **בכל זאת, לא מצאנו עוד מצווה שלכבודה ערים כל הלילה וחוגגים כל כך הרבה!** רק כאן, בעקבות הפסוק "ושאבתם מים בששון", נעשתה שמחה גדולה כל כך.

נראה לומר שהעניין המיוחד כאן הוא כך: שמחה של מצווה שמגיעה אחרי קיום המצווה, היא שמחה מוגבלת על פי טעם ודעת. **האדם שמח כי הוא מרגיש שהוא הרוויח משהו.** המצווה רוממה אותו, ולכבודה הוא שמח. אדם שמל את בנו, מרגיש את החשיבות של כריתת ברית עם הקב"ה, וממילא מתמלא שמחה. אדם מתחתן, וכמובן שהוא עושה לשם החתונה שלו שמחה. **זאת שמחה מובנת, ולא צריך כל כך הרבה להשקיע בה. היא מגיעה בדרך ממילא.**

לעומת זאת, שמחה של מצווה עוד לפני שקיימו אותה, דורשת עבודה כדי לעורר אותה. אדם עוד לא עשה כלום, וממילא לא מרגיש כלום, ולכן גם לא מבין למה הוא צריך לשמוח. אז באמת למה לשמוח? **התשובה היא שאין סיבה. שמחים מתוך קבלת עול, רק כי הקב"ה אמר לשמוח.**

הרבי אומר בשיחות שלו, שהשמחה של בית השואבה היא שמחה על מים, שכידוע הם ללא טעם וריח. לעומת יין שמנסכים על גבי המזבח, שיש לו טעם וריח, והוא שייך לטעם ודעת, מים שייכים למדרגה שלמעלה מטעם ודעת. **מכיוון שאין בשמחה הזאת טעם וריח, אז היא שמחה לא קלה. אלא שאם בכל זאת מצליחים**

לשמוח כך, אזי זאת שמחה בלי גבול.

שמחה שבאה מהבנה, יכולה להגיע רק עד לגבול של ההבנה, ואילו שמחה שלא על פי טעם ודעת היא עד בלי די. למים באמת מצד אחד אין שום טעם, אבל מצד שני שמחים בהם יותר מהכל.

השמחה על המים היא שמחה של קבלת עול. לכאורה, קבלת עול קשה לאדם, וגורמת להיפך השמחה. אבל האמת היא, שאם יש שמחה בקבלת עול, אז השמחה היא בלי גבול.

בעניין הזה אני רוצה לספר על מה שהיה בזמנו אצל הרבי. **בשנת תשל"ד נסעתי לתשרי אצל הרבי עם אחד הבנים שלי שהיה אז ילד קטן. באותם ימים, פרצה מלחמת יום הכיפורים**, ואת הפאניקה והדאגה שהייתה אז על מה שקורה בארץ ישראל, ממש אי אפשר לתאר. גם אנחנו דאגנו מאוד - כל המשפחה הייתה בארץ, ולא היו כל כך טלפונים שאפשר היה להתקשר ולדבר איתם.

ביום י"ג תשרי הרבי נכנס להתוועדות, ובניגוד למה שתמיד היה בהתוועדויות, הפעם כשהרבי נכנס לא שרו ניגון. **הרבי נכנס באותה פעם בפנים רציניות מאוד. התחילו אז להגיע ידיעות על מצב המלחמה, והמתח היה גדול.** האווירה הייתה מאוד רצינית, עד שהרבי התחיל לדבר ואמר כך: "היות שהמלחמה פרצה בזמן שלא אומרים תחנון, אזי יש בזה הוראה מן השמים **שהדרך לנצח במלחמה היא דווקא על ידי שמחה!**" המסר העיקרי של הרבי באותם ימים, היה הצורך בשמחה.

ההתוועדות הזאת הייתה בי"ג תשרי. אחר כך, חג הסוכות חל ביום חמישי, ושם בחוץ לארץ היו שני ימים-טובים - חמישי שישי, ומיד אחר כך שבת.

בשנים הראשונות של הרבי עוד היו התוועדויות בחג הסוכות, ואני עוד זכיתי שבפעם הראשונה שבאתי לתשרי אצל הרבי, הייתה התוועדות בסוכה. בשנים מאוחרות יותר, מכיוון שהיה דוחק גדול בסוכה, הרבי אמר שלא יהיו יותר התוועדויות בחג הסוכות. כזאת צפיפות גורמת לסכנה, והיה ספק שמא יבואו לידי פיקוח נפש. הרבי לא רצה שום דבר כזה, ולכן ביטל את ההתוועדויות של סוכות. בכל זאת, באותה שנה הכריזו מיד אחרי ערבית, בליל היום טוב הראשון של סוכות, שהרבי יקיים התוועדות. **אנשים לא הספיקו לחזור לבתים כדי לעשות קידוש, וכבר הודיעו שהרבי יצא עוד מעט להתוועדות!**

היינו בהלם. ממש אי אפשר לתאר איזו 'בומבה' זאת הייתה בשבילנו.

גם הפעם, כשהרבי נכנס לא שרו שום דבר. מכיוון שאי אפשר היה להתוועד בסוכה, מצד חשש לפיקוח נפש, אז התוועדו בבית הכנסת. **הבעיה היא שבבית הכנסת אי אפשר לאכול ולשתות - אז איך עושים התוועדות בלי אוכל ושתיה?** זאת הייתה התוועדות שלא הייתה דומה בשום צורה לכל התוועדות אחרת!

הרבי אז אמר, שההתוועדות היא "בזמן בלתי רגיל ובמקום בלתי רגיל". מצד הזמן היו שני עניינים לא רגילים - הרבי אף פעם לא היה מתוועד לפני קידוש, וגם אף פעם לא בתחילת החג אלא בסופו. בכל אופן, **הרבי הסביר שכל השינויים הם "מפני שקרה דבר בלתי רגיל"**. כולם חשבו בבירור שהדבר ה"בלתי רגיל", הכוונה למלחמה הקשה. אבל האמת הייתה שהרבי התכוון למשהו אחר "בלתי רגיל".

צריך להבין, שאצל הרבי, כשהוא אמר שצריך שמחה, הוא בעצם אמר שצריך להתוועד. שמחה והתוועדות הולכות ביחד. הדבר ה"בלתי רגיל" היה, **שלמרות האמירה שניצחון המלחמה יהיה על יד שמחה, החסידים לא מתוועדים.** כל ההתוועדות הלא רגילה, הייתה בשביל להורות לחסידים שיתוועדו. הרבי אמר אז "ומלאה הארץ פארברענגען", כלומר שיהיו הרבה התוועדויות.

בית הספר החרדי למקצועות המוסיקה
מבית האקדמיה למוסיקה
שירת הלויים
ניהול מוסיקלי > יונתן רזאל

לימודי תעודה!
מטעם המכון ללימודי חוץ של האקדמיה למוסיקה

התוכנית בפיקוח וליווי צמוד של הרב גנס

נפתחה ההרשמה
למחזור ב' שנת הלימודים תשפ"ג

תיאוריה ויסודות המוסיקה | פיתוח שמיעה וסולפז' | הלחנה ועיבוד
הפקה מוסיקלית במחשב | מפגשי אמן | לימודי ביצוע והרכבים
- מסלול גברים | מסלול נשים -

יום פתוח בקמפוס!
כ"ג תשרי / 18.10
שעות נפרדות לגברים ולנשים | הרשמה מראש חובה!

הלימודים יתקיימו בירושלים | פעמיים בשבוע | מסלול ערב | מסלול בוקר

תחילת שנת הלימודים - חשון תשפ"ג

האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים
הקרן לירושלים
לפרטים והרשמה:
SHIRAT@JAMD.AC.IL | 053-934-0000

למחרת בליל שישי, שהיה יום טוב שני, שוב הכריזו אחרי מעריב שהרבי נכנס להתוועד. גם הפעם - בלי לטעום כלום ובלי לשתות. הרבי חזר ואמר שגם ההתוועדות הזאת היא רק בגלל שצריכים לנצח את המלחמה על ידי שמחה, והדרך לשמוח היא על ידי התוועדות.

ביום השני הרבי עוד הוסיף להתפלא על כך שמגיעים אליו חסידים זקנים, שבמקומותיהם הם משפיעים ומתוועדים, **אבל כשהם מגיעים להיות אצלו בחגים, משום מה הם מפסיקים להתוועד.** הוא ציין שיש כאן יהודים זקנים שמכירים את מה שהיה בעבר, ושעליהם מוטל לספר הלאה איך היו נראים פעם חסידים בהתוועדויות. בקיצור הרבי ניער את כל הזקנים, והם באמת התחילו להתוועד ולספר.

על כל פנים, מה הייתה הנקודה העיקרית בכל הסיפור הזה? כשהרבי אמר שהדרך לנצח היא על ידי השמחה, הוא דיבר הפוך מההרגשה של כל הציבור. הוא ממש הכריח את עצמו ואת כולנו להיות בשמחה! **לי עצמי היה מאוד קשה לשמוח. לא היה לנו טלפון בבית, ובכל הבניין שלנו היה רק יהודי אחד שהיה לו טלפון.** התקשרתי מאמריקה ליהודי הזה, שהיה גר כמה קומות מעלינו, וגם כדי להגיע ממנו לבית שלנו ארך זמן. עד שסוף סוף הגיעו לבית שלנו, התברר שאשתי איננה. היא הלכה לבית הספר, שם ריכזו את הילדים כדי שלא יסתובבו ברחובות בשעת מלחמה...

בכל אופן, המצב היה ממש של הפך השמחה. **אם השמחה הייתה תלויה בטעם ודעת, הרי שלא היה שום סיכוי להיות בשמחה באותו זמן.** במיוחד כשהידיעות התחילו להגיע, ושמענו על כל הצרות של מלחמת יום כיפור. ודאי שהשמחה היא תנועה בנפש, שבעיקר כאשר אין סיבה ולא קל לעשות את אותה תנועה, אז השמחה אמתית.

אמנם הרבי דרש אז לשמוח בגלל המלחמה, אבל המסר שאומר להיות בשמחה גם בלי טעם ודעת, מגיע משמחת בית השואבה. זאת שמחה שבאה על ידי קבלת עול, ועל ידה אדם יוצא מהמֵצרים, והוא כמו מלך שפורץ גדר.

הדרך הפשוטה לראות אם אדם שמח, היא לשים לב אם הוא מדבר עם בני אדם. **ההיפך מאדם שמח, הוא אדם שיושב עם עצמו.** יש עוד סימנים לשמחה ועצבות. למשל, קמצנות ועצבות הולכות יחד. אדם שמח מרגיש שיש לו, והוא מרגיש בטוח לצאת מעצמו, לדבר ולתקשר עם אחרים וגם לתת להם.

זאת הסיבה שבחתונה יש מצווה לשמח את החתן והכלה. **בלי שמחה, בכלל לא יכול להיות קשר בין החתן לכלה.** באופן טבעי, כל אחד מבני הזוג מכונס בתוך עצמו, ורק על ידי שמחה אפשר לחבר ביניהם. כמובן שהשמחה צריכה להמשיך לכל חיי הנישואין, ולא רק בחודש הראשון. בכל אופן, חשוב להדגיש שאדם יכול להתגבר ולהיות בשמחה.

אני יכול לומר מתוך ניסיון, שככה הנפש פועלת. **יצא לי לא פעם שהגעתי לשמחה, ולמרות שבאתי בראש של 'רק לצאת ידי חובה', בפועל התעוררתי בשמחה גדולה.** מישהו הכניס אותי לריקודים, בהתחלה הצטרפתי סתם כי לא יכולתי לסרב, אבל אחרי כמה רגעים מצאתי את עצמי רוקד בשמחה אמיתית. באותו זמן של מלחמת יום כיפור, הרבי לא נתן שום הסבר או סיבה כלשהם למה להיות בשמחה. הוא פשוט הכריח אותנו, וכשראה שהחסידים לא משתפים פעולה, אז הוא התוועד בזמנים לא רגילים. הוא דחף אותנו שנהיה בשמחה.

הרעיון שהתוועדות שווה שמחה, הוא פשוט. אחד הדברים הכי בולטים בהתוועדות, זאת ההידברות בין המשתתפים. בתפילה, יש תפילה במניין שהיא חשובה יותר, אבל יש גם מצב של תפילה ביחיד. בתורה, גם לימוד ברבים הוא חשוב הרבה יותר מביחיד, אבל עדיין יש אפשרות של לימוד תורה ביחיד. **אבל התוועדות ביחיד? אין שום אפשרות כזאת. חייבים לפחות עוד מישהו אחד.**

בזמן הקורונה שאלו אותי אם אני יכול להתוועד דרך הזום. אמרתי שאני לא יכול! להעביר שיעורים - העברתי כמה וכמה שיעורים כאלה. אמנם צריך להיות מרוכזים ולשים לב ששומעים, אבל זה אפשרי. התוועדות אי אפשר בשום אופן לעשות בצורה כזאת. העיקר בהתוועדות הוא הקשר בין האנשים, ודרך הטאבלט זה לא קורה. הקשר נעשה רק על ידי שאחד יוצא מעצמו אל השני.

אחד מזקני החסידים בדור הקודם היה יהודי בשם ר' אברהם מאיור. הוא היה יהודי שהתפלל באריכות גדולה, שעות ארוכות. כל השנה הוא היה מתפלל כך, אבל התפילות הכי נפלאות שלו היו בסוכות. הוא היה "סוכות-ייד", כלומר, יהודי של סוכות. **פעם באתי לבקר אותו בסוכה שלו באחת בלילה, והוא אז רק סיים את הקידוש.** הייתה פעם שתיקנו ב-770 את הצנרת, ונתזו טיפות בבית המדרש. ר' אברהם מיד אמר שזה מזכיר את הגשם שיורד בסוכות. שם בארה"ב יש בדרך כלל גשם בסוכות, ור' אברהם נזכר בזה ומיד נהיה בשמחה. כשרק היו מזכירים לו את סוכות הוא היה מאושר. היו כמה פעמים שאחרי שהוא שתה הרבה משקה, הוא אמר ביטוי חריף: **"נעילה של יום כיפור, היא רק הכנה לקראת סוכות!"**

כשאדם יוצא מעצמו על ידי השמחה, אז הוא גם מסוגל לשנות הרגלים. לפעמים כששואלים אדם למה הוא עושה משהו שמזיק לו, התשובה היא: "מה אני אעשה? ככה אני רגיל..." כל יציאה מהרגילות והקיבעון, מגיעה בכוח השמחה. זאת נקודה מאוד חשובה - בחיים הגשמיים וכל שכן בחיים הרוחניים. יש אנשים שסובלים מההרגלים שלהם כל החיים. הם תקועים, והם מרגישים שהם לא יכולים לשנות כלום. אם ללכת לישון מוקדם, או לקום מוקדם - הוא תקוע עם הבעיה שלו. **כשיש שמחה - הוא יתעקש, ויכול להיות שיהיה לו קשה להירדם, והוא ישכב כמה לילות ער במיטה, אבל בסוף הוא יצליח להשתנות ולהירדם.**

יש יהודי בעל תשובה, שיחיה ויאריך ימים, שלמד אצלנו כמה שנים טובות. לצערי הוא היה קצת מסכן, והגיע מבית של הורים גרושים בנסיבות מאוד מצערות. על כל מה שלמדנו, היו לו שתי שאלות: מה זה יעזור לשלום בית, ואיך זה יועיל לחינוך הבנים. **הוא עבר הרבה דברים לא פשוטים בחיים, אבל יחד עם זה הייתה לו אפשרות להתפרנס יפה, אלא שהוא פשוט התעצל.** עצלות הולך עם עצבות, והבן אדם פשוט היה ישן המון. הוא כל הזמן אמר: "ככה נהגתי עד עכשיו, אז כך אני אנהג גם הלאה".

אני החלטתי לתפוס טרמפ על הנקודה שהייתה חשובה לו, שהילדים שלו יהיו מחונכים. שאלתי אותו: "איך הילדים שלך יכולים להיות מחונכים אם אתה לא מרוויח מספיק? איזה מין חינוך זה שאתה קם מאוחר, ואז גם אין לך פרנסה? **אם הדוגמה שאתה מראה היא של עצלות, ושאין לך כסף לקנות מה שהילדים צריכים ורוצים - כשהם יגדלו הם ירצו להיות ההפך ממך!"**

יעצתי לו, שכשהוא צריך לקום וקשה לו, שיחשוב שהוא קם "לשם יחוד" על מצוות חינוך הבנים. ברוך ה' הרעיון הצליח, והוא שינה את ההתנהגות שלו. **סוף כל סוף הוא הצליח לצאת מעצמו, לקום בזמן וגם להרוויח כמו שצריך.** כך התחילה הישועה אצלו. נכון שאדם צריך לצאת מעצמו כל השנה, אבל בסוכות ושמחת בית השואבה אנחנו מקבלים את הכוח לכל השנה, לשמוח ולהשתנות. אז אדם יוצא מההרגלים שלו, לא משנה מה הם, והוא נכנס למשפחה של השמחה.

הכרתי פעם יהודי בטבריה, שסיפר לי כמה יציאה מהטבע הפשוט

הועילה לו. חמי ע"ה היה בטבריה, כך שהכרתי היטב את הנפשות הפועלות בסיפור. **מדובר היה בזמן שרצו לזרוק את האנגלים מכאן, והמחתרות שהיו אז - אצ"ל, לח"י וההגנה - רצו לגרום פאניקה לאנגלים** כדי שיעזבו את הארץ. בקבוצות האלה היו הרבה ילדים ממשפחות של חרדים וחסידים, וגם הבת של אותו יהודי מטבריה נקלעה לקבוצה כזאת.

הוא היה גר בשכונת קריית שמואל בעיר, אבל הקבוצה של אותה מחתרת הייתה למטה, בעיר עצמה. **היהודי הזה אמר לכל בני המשפחה שלו, שיתגברו על הטבע שלהם ולא יאמרו לה אף מילה של ביקורת.** היא הייתה חוזרת מהאספות שלהם באמצע הלילה, והוא היה קם מהמיטה ומקבל אותה בשמחה. הוא היה מכין לה חביתה כל פעם, ודואג לה לארוחה טובה. אתם מבינים לבד שהאספות שם לא בדיוק היו על טהרת הקודש. ר' יואל כהן ע"ה היה קורא לזה: "בחורים וגם..."

יום אחד, כל החבר'ה שהיו שם, בגלל שההורים שלהם לא קיבלו אותם בצורה כזאת אלא עשו להם צרות צרורות, הם החליטו לעשות 'דווקא'. **הם תכננו לנסוע בשבת עם הג'יפ שלהם בתוך קריית שמואל, כדי להראות להורים שלהם שהם מחללי שבת בפומבי,** וכך אולי יפסיקו להציק להם. כל החבורה שלהם הייתה בעד, ורק הבת של אותו יהודי אמרה: "אני לא יכולה לעשות את זה לאבא שלי! **הוא קם כל פעם בשתיים בלילה להכין לי ארוחת ערב, אז אתם רוצים שאני אפגע בו?"**

כמובן הם התחילו לומר לה שהיא פחדנית, ואם נגד האנגלים אסור להיות מוגי לב, אז איך היא לא מעיזה ככה מול אבא שלה. הם ממש הצליפו בה, אבל היא לא נכנעה. באמת הם עלו עם הג'יפ לשכונה, ועשו מול ההורים שלהם את ההפגנה הזאת, אבל היא לא הייתה שם. **האירוע הזה גרם להפרדה בינה לבין כולם, ובסוף היא לגמרי התנתקה מכל החבורה הזאת וחזרה בתשובה.** אני לא רוצה לספר יותר מדי פרטים, אבל רק אומר לכם שבסוף היא הייתה מחותנת של אחד מגדולי הדור. ברוך ה', היא הקימה בית ממש לתפארת.

תחשבו, כמה היהודי הזה היה צריך להתגבר על עצמו כדי לקום בשתיים בלילה להכין אוכל לבת שלו שבאה מחבורה של "בחורים וגם..."! בכל זאת, הוא הבין שהמאמץ הזה יכול להועיל, וזכה גם להצליח. כשאדם לא מתחשב בהרגלים ובנטיות הטבעיות שלו, הוא יכול לצאת מעצמו ולהצליח. **זהו כוח שטוב לכל דבר, אבל העיקר הוא בקדושה, לשמוח כמו בשמחת בית השואבה.** שמחה של מים פשוטים, בלי טעם והסבר, אלא רק מפני שכך ה' אמר.

המסר הזה של שמחת בית השואבה שייך לעוד הרבה דברים. לכל אחד יש את הדברים האישיים שקשים לו, ואם בהם הוא ינהג לא כמו שמתחשק לו, אז הוא ירוויח הרבה מאוד. **הקב"ה יעזור שנקבל את הכוחות שהוא נותן בסוכות ונזכה לצאת מכל ההגבלות שלנו.**

לחיים!

בס"ד

"ישובו ישבי בצילו יחיו דגן ויפרחו כגפן זכרו כיין לבנון"
(הושע, י"ד)

אזכרה

במלאת עשרים ושבע שנים לנפילתו בלבנון של

סרן יוסי אוחנה הי"ד

יתקיים לימוד ליל הושענא רבה

במוצ"ש כ' תשרי (15/10/22) בבית הכנסת "אוהל חיים"
פארק בורדו, רובע ד' (רחוב הגלים 15), אשדוד.

21:30 - לימוד "קריאי מועד"
22:00 - הרב **אוהד תירוש** - ראש בית מדרש בוגרי צבא, בני- דוד. עלי
23:00 - הרב **ערן תמיר** - ראש ישיבת אורות אשקלון
24:20 - הרב **אייל ורד** - מכון מאיר ורב קהילת יחדיו
המשך לימוד "קריאי מועד"

בית יוסי
עולם ומלואו
בית טיפולי למשפחות
ערש סרן יוסי אוחנה ז"ל

העלייה לבית העלמין ביום שלישי, כ"ג תשרי (18/10/22) בשעה 16:30

- נא לדייק -

נפשי בשאלתי

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

יש לך שאלה בעבודת ה'?
סמס ל-
054-4530951

1,200 שאלות ותשובות של הרב יהושע מחכות לכם באתר 'קרוב אליך'

לפני כמה שבועות הופיע במדור סיפור על רב שביקש מתלמידו לומר משהו על עצמות הבורא, ולאחר שהתלמיד סירב והרב הפציר בו, התרצה התלמיד ו'חטף' סטירה בתגובה על התעוזה. איך יתכן שמחנך בישראל מכשיל תלמיד ועוד נותן לו סטירה?

אני מודה לך על השאלה, כי לא לקחתי בחשבון שחלק מן הקוראים יתרגמו את הסיפור להוויית החיים המצויה אצלם. יעיד כל מי שקיבל 'סטירת-ליטוף' ממרן הרב עובדיה זצ"ל, שהייתה מלאת אהבה אין קץ, שיש הקשרים שבהם סטירה מבטאת לא רק כעס ועלבון אלא יכולה להביע גם אהבה, קשר ואמון. ואהבה זו מופיעה לא בצורה חלושה אלא באופן מלא חריפות וביטחון, שהעוצמה שיש בחלק של הסטירה אינה מעמעמת את עומק החיבה והאהבה שיש בליטוף אלא רק מעצימה אותן.

שמחת תורה מן התורה מניין?

חז"ל לומדים שעיקר מצוות השמחה היא בשמיני עצרת, כמו שכתוב 'והיית אך שמח', ודרשו רבותינו שמדובר ביום השמיני של סוכות. וזוהי מעלה של שמחה יתרה מעבר לשמחת חג הסוכות, עד שמעלת היום היא שאין בו מצוות אלא רק איחודם של ישראל והקב"ה. כמלך שהזמין אורחים רבים ושמח עם כולם, אלו שבעים פרי החג, ולבסוף אמר לאהובו להישאר אצלו כדי שיעשו סעודה לבדם. ובוודאי שמה שמחבר את ישראל לאביהם שבשמיים הוא התורה, "קודשא בריך הוא, אורייתא וישראל - כולא חד". ולכן תיקנו שסיום קריאת התורה בציבור, שהיא מעין קבלת התורה, יהיה בשמיני עצרת מתוך השמחה העליונה של דבקות קודשא בריך הוא וישראל.

איך זה יכול להיות שבמצוות סוכה לא צריך לעשות כלום? איפה פה המצווה?

ראשית, אין זה נכון שלא צריך לעשות כלום - צריך להיכנס לסוכה, ויש חובה לאכול בה בלילה הראשון, ויש עוד נגזרת שהיא כעין מצוות לא תעשה, לא לישון ולא לאכול סעודה מחוץ לסוכה. ובכל זאת מצינו שאלה דומה, שאדם שנולד וגדל בארץ ישראל ואינו יכול או רוצה לצאת לחוץ לארץ, בכל זאת מקיים מצוות ישיבת ארץ ישראל.

והתשובה היא שלשהות במקום הנכון זו מעלה עליונה שהיא לעיתים יותר מעשייה, שהרי כשאנחנו עושים דבר טוב להורינו או ילדינו, בוודאי יש בכך מעלה, אבל כשאנחנו פשוט ביחד בבית - זו אפילו מעלה יתרה. כי המעשה הוא תולדה של פעולותינו ואפשר להגדיר אותו כ'קטן' מאיתנו, אבל הבית, וכך גם הסוכה וארץ ישראל, רחבים מאיתנו עד שאנחנו בתוכם. ומפני זה המצווה יקרה עד מאוד.

קרוב אליך
עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות
ת.ד. 52589 רמת גן > העלון טעון גניזה • karovel.co.il
לתגובות ויצירת קשר qarov.elecha@gmail.com קרוב אליך • לפרסום: 052-4061065

בס"ד

נלחמים בשביל כוווולם

הנבחרת המצויינת של הציונות הדתית מייצגת את כוווולם מהגליל ועד חברון, מגבעת שמואל ועד הנגב,
ונלחמת למענכם בכל החזיתות! בחיזוק הזהות היהודית, בתיקון מערכת המשפט, במאבק בטרור,
במיגור הפשיעה החקלאית ובפרוטקשן, בהחזרת המשילות והריבונות לערי ישראל, בהתיישבות, בכלכלה, בתחבורה,
בבריאות הנפש, ובדאגה לנכי צה"ל.

ט
הציונות הדתית
בראשות בצלאל סמוטריץ'

אוהד טל
מזכ"ל בני עקיבא העולמי לשעבר

ח"כ שמחה רוטמן

ח"כ אורית סטרוק

ח"כ בצלאל סמוטריץ'
יו"ר הציונות הדתית

ח"כ אופיר סופר

ח"כ מיכל וולדיגר

משה סולומון
סא"ל במיל' ופעיל חברתי

צבי סוכות
פעיל ההתיישבות